

ORAN Orta Anadolu
Kalkınma Ajansı
Central Anatolia Development Agency

T.C.
ORTA ANADOLU KALKINMA AJANSI
(ORAN)

2020 YILI TEKLİF ÇAĞRISI
KIRSAL KALKINMANIN DESTEKLENMESİ
MALİ DESTEK PROGRAMI

BAŞVURU REHBERİ

REFERANS NO: TR72/21/KIRSAL

SON BAŞVURU TARİHİ

31 Aralık 2020/Perşembe

Projeye İlişkin Taahhütnamenin İmzalanması/Teslimi İçin Son Tarih

7 Ocak 2021/ Perşembe saat 17:00

Proje başvuruları 31 Aralık 2020/ Perşembe saat 23:50'ye kadar Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi (KAYS) üzerinden yapılır. Başvuru sistemi 23:50 itibariyle kapanacak ve sonrasında başvurularda herhangi bir değişiklik veya yeni proje başvuru işlemi yapılamayacaktır.

Her başvuru KAYS üzerinden üretilen taahhütnamenin imzalanması ile tamamlanır.

Taahhütnamenin e-imza ile imzalanması esastır. Taahhütnamenin **07 Ocak 2021 saat 17:00'den** önce e-imza ile imzalanması gerekmektedir.

Taahhütnamenin e-imza ile imzalanmadığı hallerde, taahhütname başvuru sahibi tarafından ıslak imzalı olarak elden veya posta yolu ile **07 Ocak 2021 saat 17:00'den** önce matbu olarak kapalı zarf içinde taahhütlü posta yoluyla, kargo ile veya elden aşağıda belirtilen Ajans adreslerinden birine ulaştırılmalıdır.

Belirtilen tarihlerden önce KAYS başvurusu tamamlanmayan, taahhütnamesi e-imza ile imzalanmayan veya e-imza ile imzalanmadığı hallerde ıslak imzalı ve matbu olarak Ajansa sunulmayan proje başvuruları değerlendirmeye alınmayacaktır.

Taahhütnamenin e-imza ile imzalanmadığı hallerde, ıslak imzalı ve matbu taahhütnamelerin elden teslim edileceği Ajans ofisleri şunlardır:

T.C.	T.C.	T.C.
Orta Anadolu Kalkınma Ajansı	Orta Anadolu Kalkınma Ajansı	Orta Anadolu Kalkınma Ajansı
Kayseri Merkez Binası	Sivas Yatırım Destek Ofisi	Yozgat Yatırım Destek Ofisi
Mevlana Mahallesi	Akdeğirmen Mahallesi	Miralay Şerifbey Konağı
Mustafa Kemal Paşa Bulvarı	Höllüklük Cad. No:39,	Aşağı Nohutlu Mah.
No:79, Kat:5 ve 6, 38080	58040	Sakarya Cd. No:9 66100
Kocasinan / KAYSERİ	SİVAS	YOZGAT
Tel: 0 (352) 352 6726	Tel: 0 (346) 222 0800	Tel: 0 (354) 217 6726

PROJE SON BAŞVURU TARİHİ (KAYS ortamında)

31 Aralık 2020/ Perşembe Saat 23:50

(Taahhütname Son Teslim Tarihi – 07 Ocak 2021/ Perşembe Saat:17:00)

İÇİNDEKİLER

1. KIRSAL KALKINMANIN DESTEKLENMESİ MALİ DESTEK PROGRAMI	5
1.1. Arka Plan	5
1.2. Programın Amaçları ve Öncelikleri	9
1.3. ORAN Tarafından Sağlanacak Mali Kaynak.....	10
2. BU TEKLİF ÇAĞRISINA İLİŞKİN KURALLAR.....	11
2.1. Uygunluk Kriterleri	11
2.1.1. Başvuru Sahipleri'nin Uygunluğu: Kimler Başvurabilir?	12
2.1.2. Ortaklıklar ve Ortakların Uygunluğu	15
2.1.3. Uygun Projeler: Destek Başvurusu Yapılabilecek Projeler	16
2.1.4. Maliyetlerin Uygunluğu: Destekten Karşılanabilecek Maliyetler	22
(1) Uygun Maliyetler	23
(2) Uygun Olmayan Maliyetler	25
2.2. Başvuru Şekli ve Yapılacak İşlemler	28
2.2.1. Başvuru Formu ve Diğer Belgeler	28
2.2.2. Performans Göstergeleri.....	33
2.2.3. Başvurular Nereye ve Nasıl Yapılacaktır?.....	38
2.2.4. KAYS Üzerinden Başvuruların Tamamlanması ve Taahhütnamelerin Teslim Alınması İçin Son Tarih.....	41
2.2.5. Daha Fazla Bilgi Almak İçin.....	41
2.3. Başvuruların Değerlendirilmesi ve Seçilmesi	42
2.4. Değerlendirme Sonucunun Bildirilmesi	48
2.4.1. Bildirimin İçeriği.....	48
2.4.2. Öngörülen Zaman Çizelgesi.....	49
2.5. Sözleşme İmzalanması ve Uygulama Koşulları	49

PROGRAM KÜNYESİ

PROGRAMIN ADI	KIRSAL KALKINMANIN DESTEKLENMESİ MALİ DESTEK PROGRAMI	
PROGRAMIN REFERANS NUMARASI	TR72/21/KIRSAL	
TOPLAM BÜTÇE	15.000.000 TL	
PROGRAMIN AMACI	TR72 Bölgesinde tarım ve hayvancılık altyapısının geliştirilmesi, katma değerli ürünlerin, yenilikçi uygulamaların ve örgütlenmenin yaygınlaştırılması; kırsal turizme yönelik destinasyonlarının oluşturulması, tanıtılması ve cazibesinin artırılması yoluyla kırsalda yaşayan bireylerin sosyo-ekonomik gelişimlerine katkı sağlanması	
PROGRAMIN ÖNCELİKLERİ	<p>Öncelik 1. Tarım ve hayvancılık alanında kırsalda örgütlenmenin, kooperatifçiliğin ve kadın istihdamının artırılması, başta kadınlar tarafından üretilen ürünler olmak üzere diğer tarım ve hayvancılık ürünlerinin markalaşma ve pazarlama imkânlarının artırılması</p> <p>Öncelik 2. Katma değerli tarım ürünleri üretiminin artırılması ve/veya ata tohumlarının kullanımının yaygınlaştırılması</p> <p>Öncelik 3. Yenilikçi, teknolojik tarım ve hayvancılık uygulamalarının yaygınlaştırılması</p> <p>Öncelik 4. Tarım ve hayvancılık alanında kaynak verimliliğinin artırılması</p> <p>Öncelik 5. Kırsala ait turizm değerlerine yönelik üretim ve uygulamaların çeşitlendirilmesiyle kırsalda alternatif turizmin geliştirilmesi ve sürdürülebilirliğinin sağlanması</p>	
ASGARİ/ AZAMİ DESTEK MİKTARI	250.000 TL / 1.000.000 TL	
ASGARİ/ AZAMİ DESTEK ORANI	<p>Kâr Amacı Gütmeyen Kooperatifler ve Birlikler için: 25 % / 90 %</p> <p>Diğer Başvuru Sahipleri için: 25 % / 75 %</p>	
AZAMİ PROJE SÜRESİ	18 Ay	
UYGUN BAŞVURU SAHİPLERİ	<ul style="list-style-type: none"> • Valilikler • Kaymakamlıklar • Yerel Yönetimler (İl Özel İdareleri, Belediyeler, Mahalli İdare Birlikleri) • Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Bölge, İl ve İlçe Müdürlükleri • Bakanlıklara Bağlı Kurum ve Kuruluşlar İle Enstitüler • Üniversiteler • Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları • Kâr Amacı Gütmeyen Kooperatifler ve Birlikler 	
PROGRAMA SON BAŞVURU TARİHİ	31 Aralık 2020	(KAYS üzerinden son başvuru tarihine kadar başvurusu tamamlanan projeler için taahhütnameler 07 Ocak 2021 saat 17:00'ye kadar e-imza ile imzalanmalı veya ıslak imzalı taahhütname Ajansa matbu olarak ulaştırılmalıdır.)

1. KIRSAL KALKINMANIN DESTEKLENMESİ MALİ DESTEK PROGRAMI

1.1. Arka Plan

Kayseri, Sivas ve Yozgat illerini kapsayan Orta Anadolu Kalkınma Ajansı (ORAN), “Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun”un 3. maddesine dayanılarak, 25.07.2009 tarih ve 2009/15236 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulmuştur.

ORAN’ın amacı; kanunda belirtildiği üzere, kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek, kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlamak ve yerel potansiyeli harekete geçirmek suretiyle, ulusal kalkınma planı ve programlarda öngörülen ilke ve politikalarla uyumlu olarak bölgesel gelişmeyi hızlandırmak, sürdürülebilirliğini sağlamak, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmaktır.

Kalkınma Ajansları, bölgesel kalkınmanın hızlandırılması amacıyla, Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği, Destek Yönetim Kılavuzu ve ilgili başvuru rehberlerinde belirlenen hususları göz önünde bulundurarak, bölge aktörlerine mali ve teknik destek sağlayabilmektedir.

On Birinci Kalkınma Planı (2019-2023), Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi(2014-2023), TR72 2014-2023 Bölge Planı, Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi(2014-2020) ve Türkiye Turizm Stratejisi(2023) dokümanlarında kırsalda yaşanan temel sorunlara ve alternatif turizm olanaklarına ilişkin çözüm üretmeye yönelik politika ve stratejiler geliştirilmiştir.

On Birinci Kalkınma Planı(2019-2023)’nda sürdürülebilir kırsal kalkınma anlayışıyla, üretici birlikleri ve aile işletmelerinin üretim kapasitesinin ve kırsal işgücünün istihdam edilebilirliğinin artırılmasının, yaşam kalitesinin iyileştirilmesinin, yoksullukla mücadele ile kırsal toplumun düzenli ve yeterli gelir imkânlarına kavuşturularak refah düzeyinin artırılması ve nüfusun kırsalda tutundurulmasının temel amaç olduğu belirtilmiştir. Kırsal kalkınma başlığı altında planlanan hedef ve politikalarla birisinin ise Kırsal kalkınma destekleri kapsamında aile işletmeleri ile küçük ve orta ölçekli üreticilerin üretim ve finansal yapısını güçlendirmek ve ölçek ekonomilerinden faydalanılmasını sağlamak üzere örgütlenmeleri teşvik edilecek; üretim ve lojistik altyapıları ile markalaşma ve pazarlama faaliyetlerinin iyileştirilmesi sağlanacaktır ifadesi yer almaktadır.

Aynı Planın “2.2.2. öncelikli gelişme alanları” “Tarım” alt başlığında ülkemizdeki kooperatifçilikle ilgili hedefler yer almaktadır. İlgili plan çerçevesinde Kooperatifçiliğin ve kooperatiflerin desteklenmesine yönelik aşağıdaki başlıklar öne çıkmaktadır;

- Tarım ürünlerinin pazarlanmasında dağıtım zincirindeki aracılardan sayısının azaltılması,
- Tüketicinin makul fiyatlardan ürüne erişimi, üretici ile tüketici arasında doğrudan bağlantı kurulması,
- Sosyal ve yenilikçi kooperatifçiliğin desteklenerek işbirliği, ortak çalışma kültürünün artırılması,
- Kooperatifçilikle ilgili kamuoyunda farkındalık sağlanması ve kooperatif girişimciliğinin farklı alanlarda uygulanması yönünde çalışmalar yapılması,
- Kadınlar tarafından kurulan kooperatiflere yönelik; eğitim, girişimcilik ve danışmanlık gibi alanlarda sunulan desteklerin yaygınlaştırılması.

On Birinci Ulusal Kalkınma Planı’nda, turizm sektörünün amacı; değişen tüketici eğilimleri ile teknolojik gelişmeler doğrultusunda turizmin çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesi, sezon süresinin uzatılması, hizmet kalitesinin yükseltilmesi ve daha fazla harcama eğilimi olan ziyaretçinin ülkemize çekilmesi ile konaklama süresi ve konaklama dışı harcamaların artırılması, her bir destinasyon özelinde ve odaklı anlayış çerçevesinde sektörde dönüşümün gerçekleştirilmesi ve koruma-kullanma dengesi gözetilerek ekonomik ve sosyal kalkınmaya katkı sağlanması olarak belirtilmekte ve bu çerçevede oluşturulan 5 politika ve 33 tedbir bulunmaktadır. Turizme yönelik Plan’daki aşağıdaki politika ve tedbirler öne çıkmaktadır:

424.Mevcut kaynak pazarlarımızın güçlendirilmesi, geliştirilmesi ve bunun yanı sıra yeni kaynak pazarların yaratılması yoluyla ziyaretçi sayısı artırılabilecektir.

425.Daha fazla gelir bırakan turizm çeşitlerinin geliştirilmesi, konaklama süresinin uzatılması, konaklama dışı harcama alanlarının yaratılması ve harcama eğilimi yüksek ziyaretçilere ulaşılması yoluyla kişi başı harcama artırılabilecektir.

425.1. Gastronomi, golf, sağlık, kruvaziyer, düğün, inanç, kongre ve alışveriş gibi daha fazla gelir bırakan turizm çeşitlerine yönelik talebin yüksek olduğu pazarlar tespit edilecek ve bu ülkelerden ziyaretçi sayısının artırılmasına ilişkin çalışmalar yürütülecektir.

425.3. İçerdiği farklı kullanımlarla turizm çeşitliliği sunan, bütüncül planlanmış turizm kentleri hayata geçirilerek ziyaretçilerin konaklama süreleri artırılabilecek, alışveriş, eğlence ve sportif faaliyetlerle konaklama dışı harcamaları artırılabilecektir.

425.5. Turizm değerlerimiz destinasyon bazında gruplandırılarak tanıtılacaktır.

426. Her bir destinasyon özelinde ve odaklı anlayış çerçevesinde; planlama hiyerarşisi gözetilerek yatırım planlaması dâhil turizmin gelişimi ve yönetimi bütüncül olarak ele alınacak; çevreye duyarlı ve sorumlu turizm anlayışı ile sürdürülebilir turizm uygulamaları geliştirilecektir.

428. Başta internet tabanlı uygulamalar olmak üzere turizm sektörünün paylaşım ekonomisinden daha etkin faydalanabilmesine yönelik düzenlemeler yapılacak, sektördeki Ar-Ge faaliyetleri ile teknolojiye dayalı uygulamalar desteklenecektir.

428.3. Teknoloji destekli olarak ziyaretçi deneyimini artırıcı projeler geliştirilecektir.

Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi (2014-2020) belgesinde belirlenmiş olan 5 stratejik amaçtan bir tanesi “Kırsal Ekonominin Geliştirilmesi ve İstihdam İmkanlarının Artırılması” belirlenmiştir. Aynı şekilde “Bölgedeki tarım işletmelerin rekabetçi bir yapıya kavuşturulması için işletmelerin optimum işletme büyüklüğüne ulaştırılması, modernizasyonu ve altyapılarının güçlendirilmesi sağlanacaktır”, “Yerel ürünlerin coğrafi işaret kapsamına alınması, markalaştırılması ve ticarileştirilmesi sağlanacaktır” ve “Bölgede üretimde verimliliğin ve kalitenin yükseltilmesi, üretimde çeşitlenmenin sağlanması ve gen kaynaklarının korunması sağlanacaktır” tedbirleri yer almaktadır.

Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi(2014-2023)'nde kırsal ekonomide tarımsal faaliyetlerin verimliliğinin artırılması, ekonominin geliştirilmesi amacıyla doğal ve beşeri kaynakların harekete geçirilmesi, örgütlenme düzeyi ve etkinliğinin artırılması ve turizm sektörünün çeşitlendirilmesi ve farklı bölgelerdeki potansiyellerin değerlendirilmesi amacı yer almaktadır.

Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından hazırlanan Türkiye Turizm Stratejisi (2023)'te ülkemizin turizm sektörü vizyonu “Sürdürülebilir turizm yaklaşımının benimsenerek istihdamın artırılmasında ve bölgesel gelişmede turizmin öncü bir sektör konumuna ulaştırılması ve Türkiye'nin 2023 yılına kadar, uluslararası pazarda turist sayısı ve turizm geliri bakımından ilk beş ülke arasında önemli bir varış noktası ve uluslararası bir marka haline getirilmesinin sağlanmasıdır.” olarak belirlenmiştir.

Stratejide turizmin mevsimlik ve coğrafi dağılımını iyileştirmek ve dış pazarlarda değişen tüketici tercihleri göz önüne alınarak yeni potansiyel alanlar yaratmak amacıyla alternatif turizm olanakları ile ilgili planlama faaliyetleri sürdürülmesi amaçlanmaktadır. Alternatif turizm olanakları yaratılarak talebin artırılmasını sağlamak ve iç turizmi geliştirmek amacıyla sektörün mevsimsellik özelliğini değiştirmeye yönelik yasal-yönetmelik düzenlemeler yapılması, doğal, tarihi ve sosyal çevreyi koruyan ve sürdürülebilir kılan, karşılaştırmalı rekabet üstünlüğüne uygun turizm çeşitlerinin ön plana çıkarılması hedeflenmektedir.

Doğal, tarihi ve kültürel zenginliklere sahip bir alanı kapsayan TR72 Bölgesi kırsal turizme yönelik faaliyetlerin gerçekleştirilmesi için büyük bir potansiyel taşımaktadır. Mevcut durumların tespit ve analizi neticesinde Bölge'nin turizm değerlerine yönelik geliştirme ve tanıtım faaliyetlerinin yapılması önem arz etmektedir. Bölge içi gelişmişlik farklarını azaltılmasına katkı sağlamayı temel kuruluş amacı sayan Kalkınma Ajansları için kırsal turizm çarpan etkisi yüksek bir araçtır. Kırsalda yer alan doğal, tarihi ve kültürel değerlerin kırsal turizm yelpazesinde bütüncül bir şekilde yer alması yerel ekonominin canlanması ve yeni istihdam alanlarının da oluşmasına katkı sağlayacak olması oldukça önem arz etmektedir. Alternatif Turizm İmkânlarının Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı kapsamında kırsaldaki yöresel öğelerin turizm faaliyetlerine entegrasyonu amaçlanmaktadır.

Orta Anadolu Kalkınma Ajansı TR72 Bölgesi 2014-2023 Bölge Planı'nda, "Rekabet Edebilirlik", "Sosyal Kalkınma", "Sürdürülebilir Çevre ve Enerji", ve "Kentsel ve Kırsal Altyapı" temel eksenleri dikkate alınarak amaç, hedef ve stratejiler belirlenmiştir. Bu amaçlar doğrultusunda Rekabet Edebilirlik gelişme eksenini başlığı altında Geleneksel Sektörlerin(Tarım, Hayvancılık ve Madencilik) Geliştirilmesi önceliği yer almaktadır. Kırsalda tarım, hayvancılık ve turizm başlıklarında ekonomik ve sosyal kalkınmanın oluşturulması hedeflenmektedir.

Ulusal plan ve programlar ve TR72 Bölge Planı 2014-2023 metni doğrultusunda Kırsalda Yaşayan Bireylerin Sosyo-Ekonomik Gelişimlerinin Sağlanması Sonuç Odaklı programı belirlenmiştir. Sonuç Odaklı Programın özel amaçları arasında;

- Kadın istihdamının artırılması ve kadınların ürettiği ürünlerin pazarlama imkanlarının geliştirilmesi,
- Katma değerli tarım ve hayvancılık uygulamalarının desteklenmesi,

- Tıbbi aromatik bitkilerin ekim alanlarının ve işleme fabrikaları ile olan bağlarının geliştirilmesi,
- Kırsalda örgütlenmenin, kooperatifçiliğin desteklenmesi ve geliştirilmesi,
- Yöresel ürünlerin saptanması, var olan ürünlerin etkin pazarlamasının yapılması,
- Organik tarım konusunda çiftçilerin bilinç seviyelerinin yükseltilmesi,
- Kırsal alanda kaynak verimliliğinin artırılması yer almaktadır.

ORAN 2020 Yılı Çalışma Yılı Programı'nda yer alan hedefler dâhilinde TR72 Bölgesi'nde tarım, hayvancılık ve turizm altyapısının geliştirilmesi faaliyeti başta olmak üzere yukarıda belirtilen Sonuç Odaklı Programların özel amaçlarının gerçekleştirilmesi amacıyla işbirlikleri, destek programları, organizasyonlar, eğitim programları ve analiz çalışmaları gibi çeşitli düzeylerde faaliyetler yürütülecektir.

Bu doğrultuda, ORAN tarafından 2020 yılı mali destek programları kapsamında tarım, hayvancılık ve kırsal turizm alanında faaliyet gösteren kâr amacı gütmeyen kurumlara yönelik olarak "**Kırsal Kalkınmanın Desteklenmesi Mali Destek Programı**" tasarlanmıştır.

	MALİ DESTEK PROGRAMI ADI	DESTEK MİKTARI
1	Kırsal Kalkınmanın Desteklenmesi Mali Destek Programı	15.000.000 TL

Orta Anadolu Kalkınma Ajansı, söz konusu programın sözleşme makamıdır ve programın uygulanması ile mali destek almaya hak kazanmış projelerin izlenmesinden sorumludur.

1.2. Programın Amaçları ve Öncelikleri

Kırsal Kalkınmanın Desteklenmesi Mali Destek Programı'nın amacı "TR72 Bölgesinde tarım ve hayvancılık altyapısının geliştirilmesi, katma değerli ürünlerin, yenilikçi uygulamaların ve örgütlenmenin yaygınlaştırılması; kırsal turizme yönelik destinasyonlarının oluşturulması, tanıtılması ve cazibesinin artırılması yoluyla kırsalda yaşayan bireylerin sosyo-ekonomik gelişimlerine katkı sağlanması" olarak belirlenmiştir.

Kırsal Kalkınmanın Desteklenmesi Mali Destek Programı'nın yukarıdaki amaç çerçevesinde belirlenen öncelikleri ise;

Öncelik 1. Tarım ve hayvancılık alanında kırsalda örgütlenmenin, kooperatifçiliğin ve kadın istihdamının artırılması, başta kadınlar tarafından üretilen ürünler olmak üzere diğer tarım ve hayvancılık ürünlerinin markalaşma ve pazarlama imkânlarının artırılması

Öncelik 2. Katma değerli tarım ürünleri üretiminin artırılması ve ata tohumlarının kullanımının yaygınlaştırılması

Öncelik 3. Yenilikçi, teknolojik tarım ve hayvancılık uygulamalarının yaygınlaştırılması

Öncelik 4. Tarım ve hayvancılık alanında kaynak verimliliğinin artırılması

Öncelik 5. Kırsala ait turizm değerlerine yönelik üretim ve uygulamaların çeşitlendirilmesiyle kırsalda alternatif turizmin geliştirilmesi ve sürdürülebilirliğinin sağlanması şeklindedir.

1.3. ORAN Tarafından Sağlanacak Mali Kaynak

Bu program kapsamında desteklenecek projeler için tahsis edilen toplam kaynak tutarı toplam **15.000.000 TL**'dir. ORAN, bu program için ayırdığı kaynakları kısmen veya tamamen kullandırmama hakkını saklı tutar.

Desteklerin Tutarı

Bu program çerçevesinde verilecek destekler aşağıda belirtilen asgari ve azami tutarlar arasında olacaktır:

	Kâr Amacı Gütmeyen Kurumlar
Program Bütçesi	15.000.000 TL
Asgari/Azami Destek Tutarı	250.000 TL / 1.000.000 TL
Asgari/Azami Destek Oranı	Kâr Amacı Gütmeyen Kooperatif ve Birlikler İçin; %25 / %90
	Diğer Başvuru Sahipleri İçin; %25 / %75

Kâr amacı gütmeyen kooperatifler ve birlikler için hiçbir destek, projenin toplam uygun maliyetinin **%25**'inden az ve **%90**'ından fazla olamaz; program kapsamındaki diğer başvuru

sahipleri için de hiçbir destek, projenin toplam uygun maliyetinin %25'inden az ve %75'inden fazla olamaz. **Bu değerlerin dışında kalan destek taleplerini içeren projeler değerlendirmeye alınmayacaktır.** Proje toplam uygun maliyetinin kâr amacı gütmeyen kooperatifler ve birlikler için en az %10'u, diğer başvuru sahipleri için en az %25'i başvuru sahibi tarafından eş finansman olarak karşılanmalıdır. Başvuru Sahibi'nin, proje eş finansmanını, proje ortaklarından, iştirakçilerden ve/veya üçüncü taraflardan sağlayacağı nakdi katkılar ile karşılayabilmesi mümkündür. Her halükarda, sözleşmeyi imzalayan taraf olması sebebiyle, eş finansman yükümlülüğü Başvuru Sahibi'nin kendi taahhüdü hükmünde olup, yerine getirilmemesi durumunda Başvuru Sahibi bizzat sorumlu olacaktır.

Aynı katkılar eş finansman olarak kabul edilmez.

2. BU TEKLİF ÇAĞRISINA İLİŞKİN KURALLAR

Bu bölümde; Kırsal Kalkınmanın Desteklenmesi Mali Destek Programı çerçevesinde finanse edilecek projelerin sunulması, seçilmesi ve uygulanması ile ilgili kurallar, "Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği" ve "Destek Yönetim Kılavuzu" ve "Proje Uygulama Rehberi" hükümlerine uygun olarak açıklanmaktadır. Başvuru Sahipleri başvuruda buldukları andan itibaren bu yönetmelik hükümlerini ve bu rehberde yer alan bütün hususları kabul etmiş sayılırlar.

Ajans, bu destek programını zorunlu hallerin ortaya çıkması halinde desteklenecek proje listesi ilan edilmeden önce iptal etme hakkını saklı tutar. Bu durumda Başvuru Sahipleri Ajans'tan herhangi bir hak talebinde bulunamaz.

Destek için başvurusu yapılan projeler Ajans tarafından her zaman eğitim amaçlı olarak ve proje sahibinin ayrıca muvafakatı aranmaksızın kullanılabilir. Böyle bir durumda projede yer alan gerçek ve tüzel kişilere ait şahsî bilgiler ve mesleki sır niteliğindeki bilgiler ifşa edilmeyecektir.

2.1. Uygunluk Kriterleri

Destek sağlanabilecek projelere yönelik üç temel uygunluk kriteri söz konusudur. Kırsal Kalkınmanın Desteklenmesi Mali Destek Programı'ndan yararlanacak projelerin bu üç temel uygunluk kriterini eksiksiz olarak yerine getirmesi zorunludur:

- Başvuru Sahibi ve Ortaklarının uygunluğu
- Projelerin uygunluğu
- Maliyetlerin uygunluğu

2.1.1. Başvuru Sahipleri'nin Uygunluğu: Kimler Başvurabilir?

Kırsal Kalkınmanın Desteklenmesi Mali Destek Programı'nda, TR 72 Bölgesi'nde bulunan;

- Valilikler
- Kaymakamlıklar
- Yerel Yönetimler (İl Özel İdareleri, Belediyeler, Mahalli İdare Birlikleri)
- Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Bölge, İl ve İlçe Müdürlükleri
- Bakanlıklara Bağlı Kurum ve Kuruluşlar İle Enstitüler
- Üniversiteler
- Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları
- Kâr Amacı Gütmeyen Kooperatifler ve Birlikler¹

ÖNEMLİ UYARI

5449 Sayılı Kanununun 19. Maddesinin (d) ve (e) bendi kapsamında belirtilen Ajans katkı payları ve bunlarla ilgili diğer mali yükümlülüklerini yerine getirmeyen İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Ticaret ve Sanayi Odaları "Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği" uyarınca, ORAN'dan destek alamazlar.

Bu sebeple söz konusu başvuru sahipleri, destek almaya hak kazanırlar ise; Projeye hak kazanan kurum ile Ajans arasında sözleşme imzalanacağı tarih itibarıyla, ilgili kurumun Ajansa muaccel (son ödeme tarihinde ödenmeyen ödemesi gecikmiş borçlar) katkı payı borcunun bulunmaması gerekmektedir. Muaccel hale geldikten sonra Ajans tarafından İller Bankası'na bildirilen ve İller Bankası'nca takip edilen borçlar muacceliyet durumunu ortadan kaldırmaz.

Başvuru sahipleri ve proje ortaklarının Ajansa katkı payı borcu bulunması, söz konusu kurumların proje başvurusu yapmalarına engel değildir. Sözleşmelerin imzalanarak Ajanstan destek alınabilmesi için Ajans bütçe paylarının başvuru sahipleri ve ortakları tarafından sözleşme imzalanmadan önce ödenmiş olması gerekmektedir.

¹ Kooperatifler için üyelerine kâr dağıtılmasını yasaklayan kooperatif tüzüğü, eğer tüzüklerinde bu yönde bir hüküm yoksa gelecek 5 yıl süresince ortaklarına kâr dağıtılmayacağı yönünde genel kurul kararı başvuru sırasında Ajans'a sunulacaktır.

Destek almaya hak kazanabilmek için, başvuru sahipleri aşağıda belirtilen koşulların tümüne uymalıdır:

- Tüzel kişiliği haiz olması (Kamu kurum ve kuruluşları için bu şart aranmaz),
- Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği'nde öngörülen proje hesabını kendi adına açma, bu hesaba para aktarma ve bu hesaptan harcama yapma ehliyetine sahip olması,
- Ajansın faaliyet gösterdiği TR72 Bölgesinde (Kayseri, Sivas, Yozgat illerinde) kayıtlı olmaları veya merkezlerinin ya da yasal şubelerinin bu bölgelerde bulunması,
- Proje faaliyetinin proje sunan kurum/kuruluşun görev ve yetki alanı içerisinde bulunması,
- Projenin hazırlığından ve yönetiminden (ortakları ile birlikte) doğrudan sorumlu olması, aracı olarak hareket etmemesi,
- Kurum/kuruluşun proje başvurusunun Ajansa sunulduğu tarihten önce Ajansın faaliyet gösterdiği TR72 Bölgesinde (Kayseri, Sivas, Yozgat illerinde) kurulmuş olması (Şubesi Ajansın faaliyet gösterdiği Düzey 2 bölgesinde olan başvuru sahipleri için ise şubenin proje başvurusunun Ajansa sunulduğu tarihten önce açılmış olması şartı aranacaktır)

Ayrıca, başvuru sahipleri ve ortaklarının destek alabilmek için aşağıdaki hallerden herhangi birinde bulunmaması gerekir:

- a) İflas etmişler veya tasfiye halinde bulunan ve bu durumları nedeniyle işleri kayyum veya vasi tarafından yürütülen, konkordato ilan ederek alacaklılar ile anlaşma yapmış, faaliyetleri askıya alınmış veya bunlarla ilgili bir kovuşturmanın konusu olanlar veya meri mevzuatta öngörülen benzer durumlarda olanlar,
- b) Kesinleşmiş yargı kararı (yani temyizi mümkün olmayan bir karar) ile mesleki faaliyete ilişkin bir suçtan mahkum olanlar,
- c) Haklarında, görevlerini kötüye kullandıklarına dair kesinleşmiş mahkeme kararı olanlar,
- ç) Dolandırıcılık, yolsuzluk, bir suç örgütü içinde yer almak gibi suçlardan kesinleşmiş yargı kararı ile mahkûm olanlar,

- d) Herhangi bir kamu ihale prosedürüne veya diğer bir mali desteğe ilişkin yükümlülüklere uymayarak, sözleşmeyi ciddi bir şekilde ihlal ettiği tespit edilenler,
- e) Teklif çağrısına katılım koşulu olarak Kalkınma Ajansı tarafından talep edilen bilgi ve belgelerin temin edilmesi sırasında yanlış beyanda bulunanlar veya bu bilgi ve belgeleri zamanında Ajansa sunmayanlar,
- f) Mevcut veya daha önceki teklif çağrılarının değerlendirilmesi sürecinde değerlendirme komitesini veya Kalkınma Ajansını etki altında bırakmaya veya gizli bilgi elde etmeye teşebbüs edenler,
- g) Sözleşme imzalandığı tarih itibarıyla;
- Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri² dışındaki gerçek veya tüzel kişilerden, yapılandırılmış borçlar hariç olmak üzere vergi dairelerine vadesi geçmiş borcu olanlar,
  - Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri dışındaki gerçek veya tüzel kişilerden yapılandırılmış borçlar hariç olmak üzere sosyal güvenlik kurumuna vadesi geçmiş borcu olanlar,
  - Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri dışındaki gerçek veya tüzel kişilerden, söz konusu proje veya faaliyetine ilgili Ajans tarafından sağlanacak destek tutarının yüzde üçü kadar ya da daha fazla bir meblağ için, herhangi bir nedenle haklarında kesinleşmiş haciz işlemi bulunanlar.
- h) Teklif edilen proje dolayısıyla menfaat ilişkisi içinde olanlar.

Yukarıda madde (a) ve (e) 'de belirtilen durumlarda, teklif çağrısına katılma yasağı, ihlalin tespit edildiği tarihten sonraki iki yıllık bir süre için geçerlidir. Madde (b), (c), (ç) (d) ve (f)'de belirtilen durumlarda, teklif çağrısına katılma yasağı, kararın tebliğ tarihinden itibaren dört yıllık bir süre için geçerlidir.

Başvuru Sahipleri, **Başvuru Formu'nda** yer alan Başvuru Sahibi'nin Beyanı bölümünde yukarıda geçen **(a)**'dan **(h)**'ye kadar olan kategorilerin hiçbirine girmediklerine dair beyanda bulunmaktadır.

---

² 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu 3. Maddesinde tanımlanan idareler.

Ayrıca, Kalkınma Ajansları Destek Yönetimi Kılavuzu Sözleşmenin Feshi Maddesi'ne (2.1.1.1.7.8) göre daha önce sözleşmeleri feshedilen gerçek veya tüzel kişiler başvuru sahibi veya proje ortağı olarak başvuruda bulunamazlar.

Başvuru Sahipleri, sunulan proje teklifinin uygulanmasından doğrudan sorumlu lider kuruluş olarak hareket edecekler, projeleri destek almaya hak kazanıp, ORAN ile sözleşme imzaladığı takdirde "Sözleşme Tarafı (Yararlanıcı)" olacaklardır.

DİKKAT !!!

Başvuru sahipleri ve ortakları; ulusal veya uluslararası başka kaynaklardan desteklenen aynı proje ve/veya faaliyetler için bu destek programına başvuru yapamazlar.

2.1.2. Ortaklıklar ve Ortakların Uygunluğu

Başvuru Sahipleri tek başlarına ya da ortak kuruluşlarla birlikte başvuruda bulunabilirler. Başvuru Sahibinin ortakları, projenin tasarlanmasına ve uygulanmasına katılabilecek ve yaptıkları masraflar destek yararlanıcısının yaptığı masraflarla aynı koşullarda kabul edilebilecektir. Bu nedenle ortaklar, **Bölüm 2.1.1.'de belirtilen uygunluk kriterlerinden "Ajans'ın faaliyet gösterdiği TR72 Bölgesi'nde (Kayseri, Sivas ve Yozgat) kayıtlı olmaları veya merkezlerinin ya da yasal şubelerinin bu bölgede bulunması"** dışında, Başvuru Sahipleri ile aynı uygunluk kriterlerini karşılamalıdır.

Ortak olacak kuruluşlar ortaklık beyanını doldurmalıdır. Başvuru Formu Bölüm III-2'de yer alan Beyan, Başvuru Sahibinin ve tüm ortaklarının yasal yetki verilmiş temsilcileri tarafından imzalanmalıdır.

Proje kapsamında gerçekleştirilecek mal ve hizmet satın alımlarının proje ortakları ya da iştirakçilerinden sağlanması mümkün değildir.

Projeye, Başvuru Sahibi veya ortak kuruluşlar dışında diğer kuruluşlar da iştirakçi ya da alt yüklenici olarak dâhil olabileceklerdir.

İştirakçiler

Bu rehberde tanımlanan başvuru sahipleri ve ortakların uygunluk kriterlerini karşılamayan kuruluşlar da projeye, o projenin güvenilirliğini ve sürdürülebilirliğini artırmak amacıyla, **İştirakçi** olarak katılabilirler. İştirakçi kuruluşlar, projede sponsorluk, teknik destek sağlama gibi roller üstlenebileceklerdir. Bununla birlikte, İştirakçilerin yaptıkları harcamalar uygun maliyet olarak değerlendirilmez. İştirakçi kuruluşlara ilişkin bilgiler KAYS'ta doldurulmalıdır, katılımlarına dair beyanda bulunulmalıdır.

Başvuru Sahibi destek almaya hak kazanıp, ORAN ile sözleşme imzalaması halinde, İştirakçiler tarafından taahhüt edilmiş katkıları üstlenmek zorundadır.

Alt Yükleniciler / Taşeronlar

Ortak veya İştirakçi olmayıp, projede yer alan bazı faaliyetlerin ihale edildiği kuruluşlardır. Alt yüklenicilerle yapılacak sözleşmeler, standart destek sözleşmesi EK IV'teki kurallara tabidir.

DİKKAT !!!

Siyasi partiler ve bunların alt birimleri, hiçbir şekilde Başvuru Sahibi, proje ortağı ya da İştirakçi olarak proje başvurusunda bulunamazlar, proje uygulamalarında yer alamazlar.

2.1.3. Uygun Projeler: Destek Başvurusu Yapılabilecek Projeler

Süre

Proje süresi **en fazla 18 (on sekiz) ay** olmalıdır. Bu süre, sözleşmenin tüm taraflarca imzalandığı günden bir sonraki gün itibariyle başlar.

Projeye başvuru girişi yapılırken proje süresinin uzun tutulması tavsiye edilmektedir. Proje faaliyetlerinin projede belirtilen sürelerde tamamlanamaması durumunda Ajans verilen desteğin geri alınması konusunda yaptırım uygulayabilir.

Yer

Projeler Ajans'ın faaliyet gösterdiği **TR72 Bölgesi'nde** (Kayseri, Sivas ve Yozgat) gerçekleştirilmelidir. Ancak sergi, konferans, fuar ve benzeri etkinliklere katılım faaliyetleri, proje amaçlarının gerçekleştirilmesi için gerekli olduğu durumlarda, il dışında gerçekleştirilebilir. Her koşulda proje temel faaliyetleri bölge içerisinde gerçekleştirilmelidir. Proje kapsamında alınan makine ve ekipmanın mutlaka TR72 bölgesinde kullanılması ve proje çıktılarının TR72 bölgesine fayda sağlaması esastır.

Proje Konuları

Proje başvuruları, Ajans tarafından yürütülmekte olan mali destek programının amacına uymak zorundadır. Proje konusunun program amacına ve program önceliklerine uygunluğu Başvuru Formu'nun "**Gereçlendirme**" bölümünde net olarak açıklanmalıdır.

Aşağıda örnek amaçlı sunulan proje konuları, Başvuru Sahipleri'ne fikir vermeleri amacıyla sunulmuş olup, desteklenecek projeler bu konularla sınırlı değildir. Ayrıca, sunulan proje başvurularının örnek olarak verilen konuları içermesi, bu başvuruların kesinlikle destekleneceği anlamına gelmemektedir.

Örnek proje konuları şu şekildedir:

Öncelik 1. Tarım ve hayvancılık alanında kırsalda örgütlenmenin, kooperatifçiliğin ve kadın istihdamının artırılması, başta kadınlar tarafından üretilen ürünler olmak üzere diğer tarım ve hayvancılık ürünlerinin markalaşma ve pazarlama imkânlarının artırılması

- Yerelde faaliyet gösteren tarım ve hayvancılık işletmelerinin ihtiyaçlarına cevap verecek ve ortak kullanıma imkân sağlayacak şekilde makine parklarının oluşturulması,
- Kırsal alanda faaliyet gösteren kadın organizasyonları(Kooperatif vb.) tarafından üretilen ürünlerin pazarlama problemini çözmek amacıyla ortak pazarlama ajansı kurulması,
- Kadın istihdamı oluşturulmasına katkı sağlayacak tarım ve hayvancılık alanında faaliyet gösteren üretici kooperatiflerin desteklenmesi,
- Kooperatifler tarafından üretilen ürünlerin pazarlanması ve satış imkânlarının artırılması amacıyla yetkili üst kurumların koordinasyonunda dijital faaliyetlerin desteklenmesi,

- Kırsal alanda kooperatifçiliğin yaygınlaştırılması, güçlendirilmesi ve yürütülen tarımsal ve hayvansal faaliyetlerde bilinç seviyesinin artırılmasına yönelik uygulamalı eğitim merkezleri kurulması,
- Yöresel ürünlerin markalaştırılmasına ve pazarlama imkânlarının artırılmasına yönelik projeler.

Öncelik 2. Katma değerli tarım ürünleri üretiminin artırılması ve/veya ata tohumlarının kullanımının yaygınlaştırılması

- İyi tarım, organik tarım ve tıbbi aromatik bitkilerin işlenmesine, paketlenmesine, sınıflandırılmasına vb. yönelik ortak kullanım alanlarının(işleyiş kuralları, denetimi ve kullanım şartlarının da sunulduğu) oluşturulmasına yönelik projeler,
- Tıbbi aromatik bitkilerin ekim alanlarının genişletilmesi, kullanım alanlarının çeşitlendirilmesini amaçlayan örnek uygulama alanlarının oluşturulması,
- Meyve ve sebze kurutma tesislerinin oluşturulması ve mevcut tesislerin geliştirilmesine yönelik projeler,
- Denetim ve işleyişi yetkili üst kurumlar tarafından gerçekleştirilecek yöresel ve/veya organik tarım ve hayvancılık ürünleri üretim ve satış alanları(fiziki ve/veya dijital) içeren bütüncül projelerin oluşturulması,
- Ata tohumları üretim ve iyileştirme ağlarının oluşturulması, ata tohumlarının işlenmesi, kontrol edilmesi, paketlenmesi ve pazarlamasına yönelik projeler,
- Üretilen yöresel tarım ve hayvancılık ürünlerinin tespiti, toplanması, işlenmesi, katma değerli ürünlere dönüştürerek yeni pazarlara ulaşılmasına katkı sağlanması.

Öncelik 3. Yenilikçi, teknolojik tarım ve hayvancılık uygulamalarının yaygınlaştırılması

- Ortak kullanıma imkân sağlayan alanların teknoloji odaklı tarım uygulamalarını destekleyici ve yaygınlaştırılmasını sağlayıcı yenilikçi projelerle modernizasyonuna yönelik projeler,
- Yenilikçi tarım uygulamalarının yaygınlaştırılması amacıyla eğitim ve uygulama alanlarının(sera, süt ürünleri üretim tesisi vb.) oluşturulması,
- Bitki sağlığı teşhis ve analizine imkân sağlayacak ve bölgede tarım alanında faaliyet gösteren paydaşların ihtiyaçlarına cevap verecek laboratuvarların oluşturulması,
- Geleneksel yöntemlerle üretimi gerçekleştirilen yöresel ürünlerinin yenilikçi ve teknolojik yöntemlerle üretilmesinin desteklenmesi.

Öncelik 4. Tarım ve hayvancılık alanında kaynak verimliliğinin artırılması

- Tarımsal ve hayvansal atıkların geri kazanımına yönelik projeler,
- Mevcut tarımsal işletmelerin enerji ve süreç verimliliğinin artırılmasına yönelik projeler,

- Tarımsal ürünler ile birlikte yerli tohumların depolama koşullarının iyileştirilmesi,
- Tarımda verimli su kullanımına yönelik projeler,
- Akıllı tarım ve hayvancılık uygulamalarının yaygınlaştırılmasına yönelik projeler.

Öncelik 5. Kırsalda ait turizm değerlerine yönelik üretim ve uygulamaların çeşitlendirilmesiyle kırsalda alternatif turizmin geliştirilmesi ve sürdürülebilirliğinin sağlanması

- Kırsalda turizme yönelik konsept faaliyetler içeren projeler
  - Doğa yürüyüşü rotaları tesis edilerek rota üzerinde kamp, karavan vb. alanların oluşturulmasını ve tanıtımını amaçlayan projeler,
  - Doğa (göl, kanyon, orman vb.) ile sporu (binicilik, paintball, oryantiring, rafting, okçuluk vb.) birleştiren macera turizmi altyapısının oluşturulmasını amaçlayan projeler,
  - Tarım, gastronomi, kültür vb. alanlara yönelik imece usulüyle yapılan turizm faaliyetleri ile kırsalda yaşayan kesimin ekonomik gelir elde etmesini ve kırsalda turizmin devamlılığını amaçlayan projeler,
  - Soyut ve somut olmayan kültürel mirasın korunmasına ve tanıtılmasına yönelik özgün, ekonomik ve toplumsal çarpan etkilerini barındıran çekim merkezleri oluşturmayı amaçlayan projeler.
- Yöreye özgü ürünlerin üretimi, tasarımı, markalaştırılması, tanıtılması ve pazarlanması yoluyla; turistik değerinin artırılmasına ve yöre halkına ekonomik katkı sağlamaya yönelik projeler,
- CBS tabanlı rota ve güzergah belirleme, tanıtıma yönelik dijital içerik üretimi, levhalama, işaretleme vb.
- Yöresel gastronomik ürünlerin tespiti, coğrafi olarak işaretlenmesi ve tanıtılması ile turizme kazandırılmasını, dijital satış platformu oluşturulmasını amaçlayan projeler,
- Yöreye özgü ürün ve faaliyetlerin birbirine entegrasyonunu sağlayarak turizm destinasyonlarının oluşturulması ve kırsal turizm değerlerinin tanıtılmasını amaçlayan bütüncül projeler (atölye, ulusal/uluslararası organizasyon, webinar, tasarım, patent, markalaşma vb.).
- Kırsalda ait turizm değerlerinin (doğa, tarih, kültür, gastronomi vb.) bilinirliğini ve cazibesini artırarak kırsalda yaşayan nüfusun ekonomik gelirinin yükselmesine katkı sağlayan projeler.

Başvuru sahiplerinin, atıl tesislerin kullanımına ilişkin proje hazırlamaları tavsiye edilmektedir.

Desteklenmeyecek proje konuları ve faaliyetleri şu şekildedir:

(Bu teklif çağrısı kapsamında sunulan projelerde Yatırımlarda Devlet Yardımları'nı düzenleyen 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nda belirtilen desteklenmeyecek

sektörler/yatırımlar desteklenmeyecektir. **Ajans, belirtilen bu sektör ve/veya yatırımları içeren proje başvurularını sürecin herhangi bir aşamasında reddetme hakkını saklı tutar.³⁾**

Tüm projeler her koşulda meri mevzuata uygun olmalı ve aşağıdaki konuları **kesinlikle içermemelidir:**

- Siyasi veya etnik içerikli faaliyetler,
- Hukuka, kamu düzenine, genel sağlığa ve toplumun genel ahlak anlayışına aykırı faaliyetler,
- Çiftçiler tarafından sözleşmeli üretilip, tütün alıcıları tarafından satın alınan tütün üretimi haricinde tütün üretimi,
- Türk Gıda Kodeksi Alkolsüz İçecekler Tebliğine uygun olmayan ürünlerin üretimi,
- Bankacılık, sigortacılık, mali hizmetler,
- Döviz spekülasyonu ve mali spekülasyonlar içeren faaliyetler; borsa yatırımları,
- Gayrimenkul yatırımları,
- Çalıştaylar, seminerler, konferanslar veya kongrelere katılım için bireysel sponsorluklar,
- Eğitim veya kurslar için bireysel burslar,
- Hibe verme amaçlı projeler (diğer kişi ya da kuruluşlara hibe (maddi veya aynı) veya kredi sağlamak için),
- Akademik araştırma ve fizibilite çalışmaları (daha büyük bir projenin parçası değilse),
- Yerel kuruluşların rutin aktivitelerini finanse etmeyi teklif eden, özellikle faaliyet giderlerini kapsayan projeler,
- Ajans ile sözleşme imzalanmadan önce başlatılan veya aynı faaliyet için diğer kaynaklardan finanse edilen projeler,
- Toptan ve perakende ticaret,
- Sadece eğitim faaliyeti içeren projeler,
- Sadece tanıtım faaliyeti içeren projeler,

³ <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/06/20120619-1-4.doc>

- Birincil tarım faaliyetleri kapsamına giren projeler,
- Un, irmik, yem (balık unu, balık yağı, balık yemi ve entegre hayvancılık üretimi içindeki yem üretimi hariç), nişasta ve nişasta bazlı şeker yatırımlarını içeren projeler,
- Küp şeker üretimine yönelik yatırımları içeren projeler,
- 5 ton/gün ve altında üretim kapasitesine sahip süt işleme yatırımlarına yönelik projeler,
- Fırın ürünlerine yönelik yatırımları içeren projeler,
- Devlet bütçesinden veya diğer kaynaklardan halen finanse edilen, finansmanı sağlanma sürecinde olan veya proje kapsamında sunulan yatırım harcaması için Teşvik Belgesi alınmış olan projeler.

HATIRLATMA !!!

Başvuru Sahipleri, **bu proje ve proje kapsamındaki faaliyetler için**, Yatırımlarda Devlet Yardımlarını düzenleyen Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca **herhangi bir teşvikten yararlanmadıklarına/yararlanmayacaklarına**, ulusal ve uluslararası kaynaklardan mali destek **almadıklarına/almayacaklarına** ve destek olarak talep ettikleri tutarın %3'üne (yüzde üç) karşılık gelen tutar yahut daha fazla bir miktar üzerinden aleyhlerinde **kesinleşmiş bir haciz işlemi bulunmadığına** dair beyanlarını sözleşme aşamasında sunmak zorundadırlar.

Proje Başvurularına ve Mali Destek Almaya İlişkin Özel Düzenlemeler

Kırsal Kalkınmanın Desteklenmesi Mali Destek Programı kapsamında bir başvuru sahibi **en fazla 2(iki) projesi için destek başvurusunda bulunabilir ancak bir başvuru sahibi en fazla 1(bir) projesi için** destek alabilir.

Başvuru sahipleri tarafından 2(iki)'den fazla başvuru yapılması halinde, başvurunun onaylandığı tarihi ve saati önce olan proje teklifleri dikkate alınır, diğerleri değerlendirme dışı bırakılır.

Başvuru Sahipleri, son üç yıl içerisinde ulusal ve uluslararası kaynaklardan aldıkları mali destek tutarları ile başvuru yapmış oldukları ve yanıt bekledikleri mali destekleri Başvuru Formu'nda belirtmek zorundadırlar. **Başka kaynaklardan desteklenen aynı proje ve/veya faaliyetler için Ajans'tan destek sağlanamaz.**

Yararlanıcılar, kendilerinin karşılamak zorunda oldukları eş finansman tutarını, banka ya da finans kuruluşlarından kredi yoluyla temin edebilirler. Böyle bir durumda, alınan kredilere karşılık projede alınan ekipmanlar rehin olarak gösterilemez.

DİKKAT !!!

Mali destek programları başvuru dönemlerinde, yararlanıcıların başvurularının tamamlanması için projelerinin matbu formlarını Ajans'a getirme zorunluluğu bulunmamaktadır. Her başvuru KAYS üzerinden üretilen taahhütnamenin imzalanması ile tamamlanır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanması esastır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanmadığı hallerde 2020 yılı mali destek programları başvuru dönemi sonunda yararlanıcılardan sadece ıslak imzalı taahhütnamelerini Ajans'a teslim etmeleri istenmektedir.

2.1.4. Maliyetlerin Uygunluğu: Destekten Karşılanabilecek Maliyetler

Destek için sadece "uygun maliyetler" dikkate alınabilir. Bu nedenle bütçe, hem bir maliyet tahmini hem de "uygun maliyetler" için tavan niteliğindedir. Uygun maliyetler, götürü maliyetlere değil (yolculuk ve gündelik maliyetleri ile dolaylı maliyetler hariç), gerçek maliyetlere (yani projenin uygulanması sırasında yapılacak fiili maliyetler) dayandırılmalıdır.

Projede gerçekleştirilecek tüm maliyetler, KAYS'ta yer alan proje bütçesi standart formuna göre hazırlanmalıdır.

DİKKAT !!!

Proje bütçeleri **KDV dâhil** fiyatlar üzerinden, Türk Lirası (TL) cinsinden hazırlanmalıdır.

Bu programda bir maliyetin uygun maliyet olarak kabul edilebilmesi için aşağıdaki genel koşullar aranmaktadır:

- Projenin uygulama süresi içinde gerçekleşmesi (nihai denetim maliyetleri, final raporu maliyetleri ve projede görevlendirilmiş personel ile ilgili son ayda gerçekleştirilmesi gereken ücret ve maliyetler hariç),
- Projenin yürütülmesi için gerekli ve gerçekçi mali yönetim prensipleriyle uyumlu olması; maliyet etkinliği sağlaması,
- Yararlanıcı veya ortağı tarafından gerçekleştirilmesi,
- Yararlanıcının ya da ortağının hesaplarında ya da vergi belgelerinde kayıtlı, tanımlanabilir ve doğrulanabilir olması; orijinal destekleyici belgelerle desteklenmesi,
- Ödemenin proje hesabından gerçekleştirilmesi,

Proje uygulamalarında ortaya çıkan bütün maliyetler destek kapsamına **girmemektedir**. Bu çerçevede, maliyetlerin uygunluğuna ilişkin esaslar aşağıda belirtilmektedir:

(1) Uygun Maliyetler

Uygun doğrudan maliyetler ve uygun dolaylı maliyetler olmak üzere iki türlü uygun maliyet bulunmakta olup, aşağıda tanımlanmaktadır:

a. Uygun Doğrudan Maliyetler

Uygun doğrudan maliyetler, projenin yürütülmesi için gerekli olan, yararlanıcı veya ortağı tarafından gerçekleştirilen ve gerçek tutarlar üzerinden hesaplanan maliyetlerdir.

Bunlar;

DİKKAT !!!

Projeler kapsamında insan kaynakları maliyetleri uygun maliyet olarak **kabul edilmemektedir**.

- Piyasa fiyatlarına uygun olmaları ve projenin uygulanabilmesi için gerekli olmaları koşulu ile yeni ekipman ve hizmet satın alma maliyetleri,

- Küçük ölçekli yapım işleri (inşaat) maliyetleri **(Bu tutar proje bütçesinde öngörülen destek tutarının %30'unu geçemez. Küçük ölçekli yapım işlerine, makine veya ekipmanın çalışma alanına monte edilmesi aşamasındaki tadilat, yer açma, onarım, boya, badana, tesisat gibi küçük inşaat işleri dâhildir. Bunların dışındaki yeni bina inşaatı veya inşaatı devam eden binanın tamamlanmasına ilişkin büyük yapım işleri uygun maliyet değildir.)**
- Sarf malzemesi maliyetleri,
- Taşeron maliyetleri (basım, etkinlik organizasyonu gibi),
- Denetim maliyetleri⁴,
- Görünürlük maliyetleri,
- İhale ilan bedelleri,
- Eğitim ve danışmanlık maliyetleri.

DİKKAT !!!

Projeler kapsamında **eğitim ve danışmanlık** maliyetleri toplamı proje bütçesinde öngörülen destek tutarının **%15'ini geçemez.**

Yararlanıcı, sözleşme kapsamında temin etmiş olduğu tesis, makine, ekipman, teçhizat ve diğer malzemelerin mülkiyetini Ajansın Genel Sekreterliği'nin gerekçeli ve yazılı izni olmaksızın proje süresince ve projenin sona ermesinden itibaren üç yıl süreyle üzerinde üçüncü kişi lehine aynı ya da şahsi hak tesis edemez ve projede belirtilen iş yeri dışında kullanamaz. Aksi bir durumun tespiti halinde destek tutarının iki katı tutarında tazminat ödenmesi talep edilir.

Proje uygulama süresini takiben üç yıl içerisinde yapılan denetimlerde, proje kapsamında elde edilen malzeme ve ekipmanın atıl vaziyette bulunduğu Ajans tarafından tespit edilmesi halinde, bunun gerekçesini makul ve haklı nedenlerle ispat edemeyen destek

⁴ Ajans mali destek alan bütün projelerden denetim raporu talep eder. Bu denetim Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu tarafından yetkilendirilen bağımsız denetçiler ve bağımsız denetim kuruluşları ile serbest muhasebeci mali müşavirler ve yeminli mali müşavirler tarafından yapılabilir.

yararlanıcısı, ilgili malzeme ve ekipman için sağlanan desteği yasal faiziyle birlikte ödemeyi beyan ve kabul eder.

b. Uygun Dolaylı Maliyetler

Uygun dolaylı maliyetler, başka bir bütçe kalemi altında verilen maliyetleri içermeyen ve genel idari giderleri (elektrik, su, ısınma maliyetleri gibi) karşılamak üzere projenin toplam uygun doğrudan maliyetlerinin % 1'ini aşmayacak şekilde belirlenmiş olan götürü tutardır.⁵

Ajansın mali desteği Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliğinin 38'inci maddesindeki istisnalar saklı kalmak kaydıyla hiçbir koşulda sözleşmede belirtilen tutarı geçemez, sözleşme tutarı aşıldığı zaman ek ödeme yapılamaz. Proje sonunda, gerçekleşen bütçenin sözleşme bütçesinden fazla olması durumunda bütçeyi aşan miktar yararlanıcı tarafından karşılanır.

Proje kapsamında yapılacak bütün harcamaların proje özelinde açılacak proje hesabı üzerinden yapılması zorunludur. **Proje hesabı dışındaki hesaplardan yapılan ödemeler uygun olmayan maliyet olarak değerlendirilecektir.**

Proje bütçesinde iyi gerekçelendirilmeyen, faaliyetlerle ilişkisi olmayan ve kişisel kullanıma yönelik ofis ekipmanları ve sarf malzemeleri uygun maliyet olarak kabul edilmeyecek olup; bu kalemler bütçe revizyonu aşamasında bütçeden çıkarılabilecektir. Eğer Ajans bütçe revizyonu aşamasında bütçe kalemini çıkardıysa ilgili faaliyetin gerçekleştirilmesi Ajans tarafından zorunlu tutulmayacaktır.

(2) Uygun Olmayan Maliyetler

Bu programda hiçbir şekilde uygun maliyet olarak kabul edilmeyecek olan maliyet kalemleri aşağıda sıralanmaktadır:

- Kur farkından doğan zararlar,
- Yararlanıcının ve proje kapsamında görev alan kişilerin kusur ve ihmalleri sebebiyle doğacak olan ceza, zam, faiz ve sair giderler,
- Borçlar; zarar veya borç karşılıkları,
- Faiz borcu,
- Hali hazırda başka bir kapsamda finanse edilen kalemler,

⁵ Değerlendime aşamasında sunulan projede bütçe revizyonu yapılması durumunda, kabul edilebilir idari gider tutarı, bütçeleme aşamasındaki oransal sınırlar çerçevesinde uygun doğrudan maliyetler dikkate alınarak belirlenecektir.

- Arazi veya bina alımları,
- Araç alım veya kiralama maliyetleri,
- Hayvan satın alımı,
- İkinci el makine-ekipman alımları,
- Proje başlangıcından önce yapılan hazırlık çalışmalarının ve diğer faaliyetlerin maliyetleri,
- Yararlanıcı ya da ortakları dışındakiler tarafından gerçekleştirilen maliyetler,
- Salt sözleşmeye, teminatlara ve Ajans ile yararlanıcı arasındaki mali ödemelere ilişkin her türlü vergi, resim, harç ve sair giderler,
- Üretime yönelik canlı materyal (tohum, fide, fidan gibi) ve girdi (gübre, ilaç gibi) maliyetleri,
- Amortisman ve leasing giderleri,
- Üçüncü taraflara verilen krediler/hibeler,
- Ofis, bina ve her türlü gayrimenkul kira maliyetleri,
- Başvuru Sahibi'nin mevcut personeline yapılacak maaş ödemeleri,
- Projenin uygulanmasına katılan kamu görevlilerinin maaşları,
- İstimlak (kamulaştırma) bedelleri,
- Kamu kurumlarının genel ve idari maliyetleri,
- İnsan Kaynakları, seyahat ve harcırah giderleri,
- Başvuru Sahibi'nin projedeki ortağı ya da iştirakçisinden yapılan satın alımlara yapılacak ödemeler,
- Proje ile ilgisi olmayan diğer harcamalar.

DİKKAT !!!

Bu programda **Öncelik 5** kapsamında sunulacak projelerden **turizme hizmet etmeyen sosyal alan düzenlemelerine**(çevre düzenlemesi, park-bahçe iyileştirme çalışmaları vb.) ilişkin projeler desteklenmeyecektir.

Başvuruların değerlendirilmesi sürecinde, Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği Madde 21/12 uyarınca, **Ajans gerekli gördüğü bütçe kalemleri için açıklama talebinde bulunabilir ve bütçe tutarlarını yeniden belirleyebilir.** Bu nedenle, başvuru sahibinin gerçekçi ve uygun maliyetli bir bütçe sunması kendi yararınadır. Bütçe kalemleri ve gerekçeleri, KAYS başvuru modülü bütçe formunda ayrıntılı bir şekilde açıklanmalıdır. Özellikle götürü maliyetler, teknik danışmanlık maliyetleri gibi maliyetler tek kalem olarak yazılmamalı, alt kalemlerle detaylandırılarak birim ve birim maliyet üzerinden ifade edilmelidir. Ayrıca, bütçede marka/model adı geçmemesine dikkat edilmelidir.

Başvuru Formu'nda yer verilmeyen bir hususa ilişkin maliyetlendirmenin bütçede yer alması mümkün olmayacaktır.

Başvuruların değerlendirilmesi sonrasında, sözleşmenin imzalanmasından önceki kontrol sürecinde, gerekli durumlarda Ajans tarafından bütçede değişiklik yapılabilecektir. Kontroller, Başvuru Sahibi'nin ilave açıklama yapmasını ve ORAN'ın destek tutarında indirim yapmasını gerektirebilir.

Ajans tarafından yapılabilecek bütçe revizyonu sonucunda projenin toplam uygun maliyeti (toplam bütçe rakamı) azalabilir ancak Ajans'tan talep edilen destek oranı her halükarda sabit kalacaktır.

Aynı Katkılar

Aynı katkılar; bir projenin Başvuru Sahibi, ortakları ya da iştirakçileri veya işbirliği yapan kişi veya kuruluşlar tarafından projeye yapılacak arazi, malzeme, personel, makine ve ekipman katkısıdır.

Başvuru Formu'nda ayrı bir liste halinde sunulması gereken yararlanıcı ya da ortakları tarafından yapılan aynı katkılar, gerçek harcamaları yansıtmazlar ve uygun maliyet olarak değerlendirilmezler. Bu nedenle bu katkılar, yararlanıcı tarafından sağlanan eş finansman olarak değerlendirilemez.

Ancak desteğin verilmesi durumunda yararlanıcı, Başvuru Formu'nda belirttiği bu katkıları üstlenmek zorundadır.

2.2. Başvuru Şekli ve Yapılacak İşlemler

2.2.1. Başvuru Formu ve Diğer Belgeler

Başvuru Sahiplerinin, proje başvurularını Ajans internet sitesinde (www.oran.org.tr) yayınlanan "Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi (KAYS)" üzerinden yapmaları gerekmektedir.

Başvuru Formu ve diğer belgeler hazırlanırken aşağıda belirtilen hususlara dikkat edilmelidir:

- Başvuru Formu ve diğer belgeler Türkçe doldurulmalıdır.
- Başvuru belgeleri hazırlanırken standart formata bağlı kalınmalı ve mevcut hiçbir metin silinmemeli veya değiştirilmemelidir.
- Sistem üzerinden yapılmayan başvurular kabul edilmeyecektir.
- Başvurularınızın sadece sunmuş olduğunuz bilgiler/belgeler üzerinden değerlendirileceğini dikkate alarak, Başvuru Formunu ve diğer belgeleri lütfen dikkatli ve mümkün olduğunca anlaşılır bir dilde doldurunuz.
- Başvurular, ajansın proje teklif çağrısı ilanında belirtilen son kabul tarih ve saatine kadar Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi (KAYS) üzerinden yapılır. Her başvuru KAYS üzerinden üretilen taahhütnamenin imzalanması ile tamamlanır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanması esastır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanması son başvuru tarihinden itibaren en geç **5 iş günü** içerisinde tamamlanır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanmadığı hallerde, taahhütname başvuru sahibi tarafından ıslak imzalı olarak elden veya posta yolu ile son başvuru tarihinden itibaren en geç 5 iş günü içerisinde Ajansa teslim edilir. **Taahhütnamenin EK F1'de yetkilendirilmiş kişi tarafından imzalanması gerekmektedir.** Zamanında yapılmayan proje başvuruları için mazeret kabul edilmez ve bu projeler değerlendirmeye alınmadan reddedilir.
- Talep edilen belgeler ve proje başvurusunda öngörülen çalışmalara bağlı olarak meri mevzuata göre gerekli zorunlu belgeler dışında hiçbir ek belge değerlendirmeye tabi tutulmayacaktır.
- Başvuru Formunda yer alan kontrol listesinde belirtilen konularda herhangi bir hata veya Başvuru Formundaki önemli bir tutarsızlık (Örneğin: Bütçede belirtilen miktarların Başvuru Formunda belirtilenlerle tutarsızlık göstermesi) başvurunun reddine yol açabilir.

- **Başvuruların sadece KAYS'a yüklenen belgeler üzerinden değerlendirileceği dikkate alınarak, sistem üzerinden hazırlanacak olan Başvuru Formu ve diğer belgeler dikkatli ve mümkün olduğunca anlaşılır bir dilde doldurulmalıdır.**
- Sunulan bilginin açık olmaması ve bu durumun âdil bir değerlendirme yapılmasına engel teşkil etmesi durumunda, ek açıklama talep edilecektir.

Başvuru Sırasında Sisteme Yüklenmesi Gereken Destekleyici Belgeler

Başvurular, başvuru formu ve diğer ekler dışında Ajans tarafından talep edilecek zorunlu veya destekleyici belgelerle birlikte KAYS üzerinden yapılmalı ve son başvuru tarihinden önce onaylanmalıdır. Başvuruların, ön inceleme aşamasında kabul edilebilmesi ve projenin mali ve teknik değerlendirme aşamasına alınabilmesi için KAYS başvurusunda yer alan destekleyici belgelerin tam doldurulması ve sisteme başvuru onayı vermeden önce yüklenmesi **zorunludur**. Destekleyici belgelerden bir ya da birkaçının eksik olması/yanlış yüklenmesi, başvurunuzun reddedilmesine yol açabilecektir.

Destekleyici belge taslakları KAYS'ta yer almakta olup; taslak belgelerin indirilerek başvuru sahibi ve ortak bilgilerine göre doldurulması, imzalanması ve tekrar sisteme yüklenmesi gerekmektedir.

TR72/21/KIRSAL Programı Destekleyici Belgeler

Belge No	Belge	Açıklama
1	Başvuru Sahibi Yetkili Yönetim Organı Kararı (F1)	Başvuru sahibinin ve ortaklarının, Orta Anadolu Kalkınma Ajansı'na bu program kapsamında proje sunulmasına ve projenin başarılı bulunup destek almaya hak kazanması halinde uygulanmasına ilişkin yetkili yönetim organının almış olduğu karar . <ul style="list-style-type: none"> • Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları, Kooperatifler ve Birlikler için Yönetim Kurulu Kararı • Diğer başvuru sahipleri için yetkili yönetim organı kararı
2	Proje Ortağı Yetkili Yönetim Organı Kararı (F2)	Ortakların yetkili kişi veya kurulları tarafından projeye ortak olunması kararının alındığı ve proje ortağını temsil ve ilzama yetkili kişi(lerin) belirlendiği yetkili yönetim organı kararı (Karar metninde özellikle temsil ve ilzam kelimeleri yer almalıdır)

		<p>(Eğer projenin gerçekleşmesine ortak tarafından eş finansman olarak mali destek sağlanacaksa bu husus kararda ayrıntılı olarak belirtilmelidir)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları, Kooperatifler ve Birlikler için Yönetim Kurulu Kararı • Diğer ortaklar için yetkili yönetim organı kararı
3	İmza Beyanı (F3)	<p>Başvuru sahibini ve proje ortak(lar)ının, programa sunulacak proje için temsil ve ilzama ve proje belgelerini imzalamaya yetkili kişi(ler)in isim(ler)ini ve imzalarını noter tarafından tasdik eden belge (Kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetimler, mahalli idare birlikleri ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları için en üst yetkili amir / kurul onaylı tatbiki imza beyanı yeterlidir.)</p>
4	Resmi Kayıt Belgesi	<p>Kâr amacı gütmeyen birliklerin ve kooperatiflerin projede başvuru sahibi veya ortak olması durumunda bu kuruluşların resmi kuruluş belgesi, tüzüğü veya kuruluş sözleşmesi; Kooperatifler ve birlikler için üyelerine kâr dağıtılmasını yasaklayan kooperatif tüzüğü, eğer tüzüklerinde bu yönde bir hüküm yoksa gelecek 5 yıl süresince ortaklarına kâr dağıtılmayacağı yönünde genel kurul kararı</p>
5	(İştirakçi Varsa)İştirakçi Firma Belgeleri	<ul style="list-style-type: none"> • Yapılan İş Birliği Protokolleri (F4) <p>İştirakçi firmalar için(Kâr amacı güden kuruluşlar ise);</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oda Kayıt Belgesi • Sanayi Sicil Belgesi • Ticaret Odası'ndan alınacak ortaklık durum belgesi
6	Detaylı Teknik Şartname	<p>Proje kapsamında her bir makine-ekipman ve hizmet satın alımı için talep edilen makine-ekipman ve hizmetin özellikleri ile özel ve teknik ayrıntılarının detaylı olarak belirtildiği, Başvuru Sahibi tarafından imzalanmış teknik şartname (EK F5)</p>
7	Proforma Fatura	<p>Proje kapsamında birim maliyeti 10.000 TL ve üzeri her bir makine-ekipman ve hizmet satın alımı için hazırlanan detaylı teknik şartnameye göre alınmış en az 3 proforma fatura veya teklif mektubu</p> <p>(Proforma faturaların hangi bütçe kalemi için alındığı mutlaka belirtilmelidir)</p>
8	Teknik Tasarımlar, Şartnameler ve Planlar/	<p>Yapım işleri içeren projelerde gerektiği durumlarda Teknik Tasarımlar, Şartnameler ve Planlar hazırlanmalı ve sunulmalıdır</p>
9	Diğer Belgeler	<p>Projenin uygulanması için kanunla zorunlu kılınmış diğer izin ve ruhsatlar ile Başvuru Formu'nda belirtilmiş ise; kalite sertifikası, marka belgeleri, patent gibi belgeler</p>

DİKKAT !!!

- Destek almaya hak kazanan projelerin başvuru formu, ekleri ve başvuru rehberinde belirtilen destekleyici belgelerin aslı veya onaylı sureti; Ajans web sitesinde destek almaya hak kazananların ilan edilmesinden itibaren on beş **(15)** işgünü içinde Ajansa teslim edilmelidir. **Süresi içerisinde söz konusu belgeleri teslim etmeyen başvuru sahipleri ile sözleşme imzalanmaz.**
- Sözleşme imzalanmadan önce Ajans, gerektiğinde başvuru sahibinden ek bilgi ve belge isteyebilir. Sözleşmeler, Ajans tarafından yapılacak yazılı bildirim müteakip en geç on iş günü **(10)** içinde imzalanır. Bu süre zarfında sözleşme imzalamak üzere ajansa başvurmayan başvuru sahipleri söz konusu destekten feragat etmiş sayılır.
- Başvuru aşamasında verilmesi gereken teknik şartnameler, projenin uygulanma aşamasında bağlayıcı olacağından proje için gerekli detayların bu teknik şartnamelerde olup olmadığı kontrol edilmelidir.

Sözleşme Sırasında Sunulması Gereken Destekleyici Belgeler

Belge No	Belge	Açıklama
1	Başvuru Formu ve Ekleri	Başvuru sırasında KAYS'ta oluşturulan başvuru formu ve destekleyici belgeler
2	SGK Borcu Yoktur Yazısı	(Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri hariç) Başvuru sahibinin ve proje ortaklarının sosyal güvenlik katkıları ile ilgili yükümlülüklerini yerine getirdiklerine dair (borç bulunmadığına veya borçların yapılandırıldığına) ilgili ay içerisinde alınmış resmi yazı veya barkotlu internet çıktısı.
3	Vergi Borcu Yoktur Yazısı	(Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri hariç) Başvuru sahibinin ve proje ortaklarının ilgili vergi dairesinden alınmış vergi numarasını ve borcu bulunmadığına veya borçların yapılandırıldığına dair son 15 gün içerisinde alınmış resmi yazı veya internet çıktısı. (İlgili kurumlardan alınacak belgeler Başvuru Sahibi'nin ve proje ortaklarının (Merkez ve tüm yasal şubeleri kapsayan) Türkiye genelinde vergi borcu bulunmadığını gösterecek şekilde düzenlenmelidir.)

4	Resmi Makamlardan Alınması Gereken Yetki Belgesi, İzinler ve Belgeler	Projenin uygulanması için mevzuat gereğince ilgili makamlardan alınması gerekli olan her türlü izin, ruhsat, yetki belgesi, lisans gibi belgelerin alınmış ve hazır olduğuna dair Başvuru Sahibi'nin beyanı - Projenin uygulanması için kanunla zorunlu kılınmış, varsa gerekli yetki belgesi ve diğer izinler (ÇED Raporu, ÇED Raporuna ihtiyaç olmadığını gösteren ilgili kurumdan alınmış yazı, inşaat ruhsatı, sağlık ruhsatı gibi), - Gerekli durumlarda Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun izni gibi
5	Uygulama Yeri Mülkiyetine Ait Belgeler	Projenin gerçekleştirileceği yerin mülkiyet durumunu gösterir ve mevcutsa taşınmaz üzerinde kurulu tüm hakları da içeren belge: Başvuru sahipleri, projenin uygulanacağı arsa, arazi veya binanın mülkiyetinin ve kullanım hakkının başvuru sahibi ya da proje ortağı kurumlara ait olduğunu gösteren tapu, tahsis belgesi veya noter onaylı kira sözleşmesi.
6	Başka Kaynaktan Destek Alınmadığına Dair Beyan	Başvuru Sahibi ve ortaklarının proje ve proje kapsamındaki faaliyetler için; 15 Haziran 2012 tarih ve 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamındaki destek unsurlarından ve ulusal/uluslararası kaynaklardan mali destek almadıklarına/almayacaklarına dair beyan
7	Haciz İşlemi Olmadığına Dair Belge/Beyan	Mahalli idareler dışındaki Başvuru Sahipleri'nin ve ortaklarının, söz konusu faaliyet ile ilgili Ajans tarafından sağlanacak destek tutarının yüzde üçü kadar ya da daha fazla bir meblağ için, herhangi bir nedenle haklarında kesinleşmiş haciz işlemi olmadığını gösterir belge veya beyan
8	Damga Vergisi Ödeme Dekontu / Muafiyet Belgesi	Sözleşmeden doğan damga vergisinin ilgili vergi dairesine ödendiğine dair dekont/makbuz veya damga vergisinden muaf olduğuna dair belge
9	Ortaklık Protokolü	Proje sonucunda kurulacak tesisin birden fazla kurum tarafından kullanılacak olması ya da birden çok kurumun ortak olarak bir altyapı tesisinin inşası için başvurması durumunda, kurumlardan birinin Başvuru Sahibi olarak belirlendiği ve kurumlar arasında bu konuda yapılacak ve inşa edilecek yapının mülkiyet, işletme ve kullanım koşullarını içeren protokol ve bu konuda yetkili kurulları tarafından alınmış olan karar
10	Proje Hesabı İçin Başvuru Sahibi Beyanı (EK F6)	Sunulan projenin Başvuru Sahibi kurumun/kuruluşun görev ve yetki alanı içerisinde bulunduğu ve Başvuru Sahibi'nin proje hesabını kendi adına açma, bu hesaba para aktarma ve bu hesaptan harcama yapma yetkisine sahip olduğuna dair beyanname
12	Diğer Belgeler 1	(Yeni derslik/laboratuvar/atölye vb. oluşturulması faaliyetini içeren projelerde) Başvuru sahibi kurumun/kuruluşun uygulama yapacağı alandaki mevcut durumu gösterir resmi belge/yazı.
13	Diğer Belgeler 2	Proje uygulama yerinin detaylarını gösteren, farklı açılardan çekilmiş fotoğraflar.

Destekleyici belgeler içerisinde belirtilenler dışında, projenin yürütülebilmesi için alınması gerekli diğer izin ve ruhsatlar bulunabilmektedir. Yasal izin/ruhsat alınmasını gerektiren proje başvuruları için, ilgili kurumlardan gerekli izin/ruhsat belgelerinin alınarak başvuruya eklenmesi gerekmektedir. Projenin uygulanabilirliğini sekteye uğratmaması için gerekli yasal izin/ruhsatların önceden belirlenmesi ve edinilmesi, proje yürütücüsünün sorumluluğundadır.

Gerekli olduğu halde yasal izin/ruhsat belgelerinin başvuruya eklenmemiş olmasının tespiti halinde ve ayrıca söz konusu belgelerin; orjinal olmaması, geçerlilik süresinin sona ermiş olması, proje yürütücüsünün adına alınmamış olması durumları değerlendirme ve uygulama aşamalarında tespit edilirse Ajans proje başvurusunu değerlendirme dışında bırakabilir, sözleşme imzalamış ise sözleşmeyi feshedebilir.

Sözleşme imzalanmadan önce Ajans, gerektiğinde başvuru sahibinden ek bilgi ve belge isteyebilir. Sözleşmeler, Ajans tarafından yapılacak yazılı bildirim müteakip en geç on iş günü (10) içinde imzalanır. Bu süre zarfında sözleşme imzalamak üzere ajansa başvurmayan başvuru sahipleri söz konusu destekten feragat etmiş sayılır.

2.2.2. Performans Göstergeleri

2.2.2.1. Proje Performans Göstergeleri

Projenin konusu ve faaliyetlerin tamamlanma süreleri dikkate alınarak, proje başlangıcında, proje süresince, proje sonunda ve sonrasındaki üç yıl boyunca ölçülebilir olan aşağıdaki tabloda da verilen göstergelerin KAYS arayüzünün ilgili sekmesinde seçilmesi esastır. Projenin performansına yönelik gerçekçi ve ölçülebilir nitelikte göstergeler seçilmesi gerekmektedir. Başvuru sahibi tarafından seçilecek performans göstergeleri, projenin destek almaya hak kazanması halinde, sözleşme aşamasında Ajans tarafından revize edilebilir.

Burada seçilecek göstergeler dışında projeye dair ek göstergeler olması durumunda bu ek göstergelerin mantıksal çerçevede belirtilmesi yeterli olacaktır. **Uygulama aşamasında performans göstergelerinin mevcut durumları ve gerçekleştirme durumlarına ilişkin doğrulama kaynakları ile ilgili ilave belge istenecektir.**

No	KAYS Kodu	Göstergeler	Açıklama	Birim
1	K1	Toplam Üretim Değeri	Firmanın Yıllık Üretim Miktarının Satış Fiyatı Üzerinden Parasal Karşılığı	TL
2	G1	Sürekli İstihdam	1 Yıldan Uzun Süreli İstihdam Edilen Toplam Kişi Sayısı (Proje Ekibi Dışında)	Kişi
3	K6	Üretim Kapasitesi	Faydalanıcının Yıllık Üretim Kapasitesi	Ton, Metreküp, Adet
4	TK10	Organik Tarım Uygulamaları Kapsamında Üretim Miktarı	İşletmelerin Organik Tarım Uygulamaları Kapsamında Üretim Miktarı	Ton
5	TK11	İyi Tarım Uygulamaları Kapsamında Üretim Miktarı	İşletmelerin İyi Tarım Uygulamaları Kapsamında Üretim Miktarı	Ton
6	G7	Eğitim Sayısı	Proje Kapsamında Düzenlenen Eğitim Sayısı	Adet
7	G9	Eğitime Katılan Kişi Sayısı	Proje Kapsamında Düzenlenen Eğitimlere Katılan Kişi Sayısı	Kişi
8	TK15	Kadınlara Yönelik Düzenlenen Eğitim Sayısı	Proje Kapsamında Kadınlara Yönelik Düzenlenen Eğitim Sayısı	Adet
9	TK16	Kadınlara Yönelik Eğitimlere Katılan Kişi Sayısı	Kadınları Zanaat Sahibi Yapmaya Yönelik Eğitimlere Katılan Kişi Sayısı	Kişi
10	G4	İstihdam Edilen Kadın Sayısı	Proje Kapsamında Geçici veya Sürekli İstihdam Edilen Kadın Sayısı (Proje Ekibi Dışında)	Kişi
11	TK38	Tarımsal Ürünlerin Depolanmasına Yönelik Tesis Sayısı	Tarımsal Ürünlerin Depolanmasına Yönelik Tesis Sayısı	Adet
12	TK39	Tarımsal Ürünlerin Depolanmasına Yönelik Tesis Kapasitesi	Tarımsal Ürünlerin Depolanmasına Yönelik Tesis Kapasitesi	Metreküp, Adet, Ton, Kilogram
13	TK40	Tarımsal Ürünlerin İşlenmesine Yönelik Tesis Sayısı	Tarımsal Ürünlerin İşlenmesine Yönelik Tesis Sayısı	Adet
14	TK41	Tarımsal Ürünlerin İşlenmesine Yönelik Tesis Kapasitesi	Tarımsal Ürünlerin İşlenmesine Yönelik Tesis Kapasitesi	Ton, Kilogram, Metreküp, Adet
15	TK42	Tarımsal Ürünlerin Paketlenmesine Yönelik Tesis Sayısı	Tarımsal Ürünlerin Paketlenmesine Yönelik Tesis Sayısı	Adet
16	TK43	Tarımsal Ürünlerin Paketlenmesine Yönelik Tesis Kapasitesi	Tarımsal Ürünlerin Paketlenmesine Yönelik Tesis Kapasitesi	Ton, Kilogram, Adet, Metreküp
17	TK45	Organik Üretim Yapan Mütteşşebis Sayısı	Organik Üretim Yapan Mütteşşebis Sayısı	Kişi

18	TK46	İyi Tarım Uygulaması Gerçekleştiren Üretici Sayısı	İyi Tarım Uygulaması Gerçekleştiren Üretici Sayısı	Kişi
19	TK47	Rehabilite Edilen ve Kurulan Kooperatif, Üretici Birliği, İşletme Sayısı	Proje Kapsamında Rehabilite Edilen ve Kurulan Kooperatif, Üretici Birliği, İşletme Sayısı	Adet
20	TK48	Yöresel Ürün Marka Başvuru Sayısı	Proje Kapsamında Yöresel Ürün Marka Başvuru Sayısı	Adet
21	TK49	Yöresel Ürün Marka Tescili Sayısı	Proje Kapsamında Yöresel Ürün Marka Tescili Sayısı	Adet
22	TK50	Yöresel Ürün Coğrafi İşaret Başvuru Sayısı	Proje Kapsamında Yöresel Ürün Coğrafi İşaret Başvuru Sayısı	Adet
23	TK51	Yöresel Ürün Coğrafi İşaret Tescil Sayısı	Proje Kapsamında Yöresel Ürün Coğrafi İşaret Tescil Sayısı	Adet
24	TK53	Bölgeye Özgü Pazarlama Portalı Sayısı	Proje Kapsamında Geliştirilen Bölgeye Özgü Tarımsal Ürünlerin Tanıtım, Satış ve Pazarlamasına Yönelik Portal Sayısı	Adet
25	TK54	Örgütlenen Birincil Üretici Sayısı	Proje Kapsamında Organik Üretici Birliği/Üretim Kooperatifi Bünyesinde Örgütlenen Birincil Üretici Sayısı	Adet
26	TK58	Erişim Sağlanan Yeni Pazar Sayısı	Proje Kapsamında Yürütülen Pazar Analizi Sonucunda Erişim Sağlanan Yeni Pazar Sayısı	Adet
27	GP8	Test Çeşidi	Proje Kapsamında Alınan Makineler ve Kurulan Laboratuvarlarda Yapılabilecek Test Çeşidi Sayısı	Adet
28	GP9	Test Kapasitesi	Proje Kapsamında Alınan Makineler ve Kurulan Laboratuvarlarda Yapılabilecek Yıllık Test Sayısı	Adet
29	GP11	Test Sayısı	Proje Kapsamında Kurulan Laboratuvar ve Atölye gibi Ortak Kullanım Alanlarında Yapılan Test Sayısı	Adet
30	GP12	Test Merkezi Sayısı	Proje Kapsamında Kurulan Test Merkezi Sayısı	Adet
31	K19	Yenilikçi Ürün Çeşidi Sayısı	Firmanın Ürettiği ya da Pazarladığı Yenilikçi Ürün Çeşidi Sayısı	Adet
32	K39	Kurulan/Geliştirilen Laboratuvar Sayısı	Proje Kapsamında Kurulan/Geliştirilen Kalite, Kontrol, Tahlil ve Test Laboratuvarlarının Sayısı	Adet
33	G2	Geçici İstihdam	1 Yıldan Kısa Süreli, Sadece Belirli Bir İşin Gerçekleştirilmesi İçin İstihdam Edilen Toplam Kişi Sayısı (Proje Ekibi Dışında)	Kişi
34	A48	Tasarruf Edilen Su Miktarı	Proje Kapsamında Tasarruf Edilen Su Miktarı	m3/yıl
35	A49	Tasarruf Edilen Elektrik Enerjisi Miktarı	Proje Kapsamında Tasarruf Edilen Elektrik Enerjisi Miktarı	kwh

36	A50	Tasarruf Edilen Doğalgaz Miktarı	Proje Kapsamında Tasarruf Edilen Doğalgaz Miktarı	Metreküp
37	A51	Tasarruf Edilen Hammadde Miktarı	Proje Kapsamında Tasarruf Edilen Hammadde Miktarı	Ton
38		Ata Tohumu Kullanan Üretici Sayısı	Proje kapsamında Ata Tohumu Kullanan Üretici Sayısı	Kişi
39		Yenilikçi Tarım Uygulamaları Gerçekleştiren Üretici Sayısı	Proje Kapsamında Yenilikçi Tarım Uygulamaları Gerçekleştiren Üretici Sayısı	Kişi
40	T4	Alternatif Turizm Tesisi Yatak Kapasitesi	Alternatif Turizm (Agro-Turizm, Yayla Turizmi, Atlı Spor, Deniz ve Kıyı, Kış, Doğa, Temalı, Tarihi Konak vb.) Tesisi Yatak Kapasitesi	Adet
41	T17	Turizme Kazandırılan Taşınmaz Kültür Varlıklarının Sayısı	Proje Kapsamında Turizme Kazandırılan Taşınmaz Kültür Varlıklarının Sayısı	Adet
42	T20	Yönlendirme Araçları (İşaret/Tanıtım Levhası, Aydınlatma Elemanı, Kiosk vb.) Sayısı	Proje Kapsamında Yapılan Yönlendirme Araçları (İşaret/Tanıtım Levhası, Aydınlatma Elemanı, Kiosk vb.) Sayısı	Adet
43	T22	Bölgeye Özgü Turizm Portalı Sayısı	Proje Kapsamında Geliştirilen Bölgeye Özgü Turizm Portalı Sayısı	Adet
44	T24	Bölgenin Destinasyon Olarak Dahil Edildiği Tur Sayısı	Proje Kapsamında Bölgenin Destinasyon Olarak Dahil Edildiği Tur Sayısı	Adet
45	T25	Bölge İçerisinde Tur Güzergahlarına Kazandırılan Destinasyon Sayısı	Proje Kapsamında Mevcut Tur Güzergahlarına Eklenmesi Sağlanan Destinasyon Sayısı	Adet
46	T26	Kırsal Turizme Yönelik Düzenlenen Tur Sayısı	Proje Kapsamında Kırsal Turizme Yönelik Düzenlenen Tur Sayısı	Adet
47	T30	Doğa Yürüyüş Güzergahı Uzunluğu	Proje Kapsamında Doğa Yürüyüşüne Elverişli Hale Getirilen Güzergah Uzunluğu	Metre
48	T34	Modernize Edilen veya Kurulan Alternatif Turizm Tesis Sayısı	Proje Kapsamında Modernize Edilen veya Kurulan Alternatif Turizm Tesis Sayısı	Adet
49	T39	Çeşitlendirilen Ve/Veya Geliştirilen Turizm Faaliyeti Sayısı	Puan Avantajı Sağlanan Turizm Türlerine Yönelik Çeşitlendirme Faaliyetleri	Adet
50	T40	Yöresel Yemek Menüsünü Çeşitlendiren Restoran Sayısı	Puan Avantajı Sağlanan Restoranların Sunmaya Başladığı Yeni Yöresel Yemek Sayısı	Adet
51	T47	Turizme Kazandırılan Unsur/Rota Sayısı	Turizme Kazandırılan Unsur ve/veya Rota Sayısı	Adet

2.2.2.2. Program Performans Göstergeleri

Aşağıda verilen program performans göstergeleri, programın tamamlanmasının ardından etki değerlendirmesi yapmak için kullanılacaktır. İlgili göstergeler Başvuru Sahipleri için bağlayıcı nitelikte olmayıp, bilgi amaçlı sunulmuştur.

No	Göstergeler	Birim
1	Sürekli İstihdam	Kişi
2	İstihdam Edilen Kadın Sayısı	Kişi
3	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı	Kişi
4	Tarımsal Ürünlerin İşlenmesine Yönelik Tesis Sayısı	Adet
5	Tarımsal Ürünlerin Paketlenmesine Yönelik Tesis Sayısı	Adet
6	Tarımsal Alanda Yenilikçi Teknoloji Uygulanan İşletme/Tesis Sayısı	Adet
7	Kurulan/Geliştirilen Ortak Kullanım Alanı Sayısı	Adet
8	Ticarileştirilen Ürün Sayısı	Adet
9	Geliştirilen Yenilikçi Hizmet/Model/Uygulama Sayısı	Adet
10	Uygulanan Kaynak Verimliliği Arttırıcı Proje Sayısı	Adet
11	Azaltılan Atık Ürün Miktarı	Metreküp, Ton, Kilogram
12	Bölgeye Özgü Pazarlama Portalı Sayısı	Adet
13	Erişim Sağlanan Yeni Pazar Sayısı	Adet
14	Geliştirilen ve Çeşitlendirilen Ürün Sayısı	Adet
15	Bölgenin Destinasyon Olarak Dahil Edildiği Tur Sayısı	Adet

16	Bölge İçerisinde Tur Güzergahlarına Kazandırılan Destinasyon Sayısı	Adet
17	Çeşitlendirilen Ve/Veya Geliştirilen Turizm Faaliyeti Sayısı	Adet
18	Turizme Kazandırılan Unsur/Rota Sayısı	Adet

2.2.3. Başvurular Nereye ve Nasıl Yapılacaktır?

Proje başvuruları, Ajans internet sitesinde (www.oran.org.tr) yayınlanan “**Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi (KAYS)**” veya <https://kaysuygulama.sanayi.gov.tr/> adresi üzerinden online olarak **31 Aralık 2020 saat: 23:50’ye** kadar yapılmalıdır. Potansiyel başvuru sahiplerinin; proje başvurularını Ajansın internet sitesinden erişilebilecek KAYS’taki başvuru formunu doldurarak yapmaları zorunludur. Sistem, yapılan başvurular için otomatik olarak bir başvuru referans kodu üretecek olup bu kod başvuru sürecindeki tüm işlemlerde kullanılacaktır. Başvuru sahiplerinin, proje başvurularını ajansın proje teklif çağrısı ilanında belirtilen son kabul tarih ve saatine kadar KAYS üzerinden yapması zorunludur.

Başvuru; KAYS üzerinden üretilen taahhütnamenin imzalanması ile tamamlanır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanması esastır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanması son başvuru tarihinden itibaren en geç 5 iş günü içerisinde tamamlanır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanmadığı hallerde, taahhütname başvuru sahibi tarafından ıslak imzalı olarak elden veya posta yolu ile son başvuru tarihinden itibaren en geç 5 iş günü içerisinde ajansa teslim edilir. Taahhütnamenin EK F1’de yetkilendirilmiş kişi tarafından imzalanması gerekmektedir. Bu durumda taahhütnamesini elden teslim edenlere imzalı ve tarihli bir alındı belgesi verilir. Her başvuru; kabul tarihi, saati ve referans numarası ile kaydedilir. Başka yollarla (örneğin faks ya da elektronik posta ile) gönderilen ya da başka adreslere teslim edilen proje teklifleri reddedilecektir.

KAYS’ta onaylanan başvurulara ait başvuru formu ve destekleyici belgeler, değerlendirme süreci sonunda başvurunun desteklenmeye hak kazanması durumunda sözleşme aşamasından önce Ajansa teslim edilecektir.

DİKKAT !!!

KAYS üzerinden taahhütnamesi e-imzalanmamış veya ıslak imzalı taahhütnamesi belirtilen süre içerisinde Ajansa teslim edilmemiş proje başvuruları geçersiz sayılacaktır.

DİKKAT !!!

KAYS üzerinden başvuru yapılırken "TR72/21/KIRSAL" referans kodu seçilmelidir.

KAYS Üzerinden Online Başvuru Adımları

- <https://kaysuygulama.sanayi.gov.tr> adresine giriniz,
- "Kullanıcı Giriş" butonuna tıklayınız,

- Buradan yönlendirildiğiniz e-devlet giriş sayfasından bilgilerinizi girerek sisteme giriş yapınız,
- Eğer ilk defa KAYS'a giriş yapıyorsanız açılan sayfada size yönlendirilen bilgileri tamamlayınız,
- KAYS'a giriş işlemleri şahsen, proje başvuruları ise tüzel kişilikler adına yapılmaktadır. O yüzden adına proje başvurusu yapacağınız kurum/kuruluşun sistemde kayıtlı olması gerekmektedir. Bunun için "Kurum/Kullanıcı Rol İşlemleri" bölümünde bulunan "Tüzel Paydaş İşlemleri"nden kurum/kuruluşunuzun vergi numarası/DTVT numarası gibi bilgilerinden birini girerek sorgu yapınız. Sorgu sonucu olumsuz ise "Ekle" butonuna

basarak kurumunuzu sisteme ekleyiniz. Bu işlemi gerçekleştirdikten sonra proje başvurusuna başlayabilirsiniz,

- “Başvuru İşlemleri” bölümünden “Proje Teklif Çağrısı”- “Listele”(ilgili alanlar doldurulduktan sonra)-“Başvuru Yap” seçeneklerini seçiniz ,
- Bu aşamadan sonra sistem sizi adım adım doldurmanız gereken bölümlere yönlendirecektir.
- Başvuru Formu’ndaki gerekli tüm alanları doldurup destekleyici belgelerin elektronik kopyalarını sisteme yükleyiniz.
- Başvuru; KAYS üzerinden üretilen taahhütnamenin imzalanması ile tamamlanır. Sisteme girmiş olduğunuz bilgilerin doğruluğundan emin olduktan sonra başvuruyu tamamlayabilirsiniz. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanmadığı hallerde, taahhütname başvuru sahibi tarafından ıslak imzalı ve kurum kaşe/mühürlü olarak elden veya posta yolu ile son başvuru tarihinden itibaren en geç 5 iş günü içerisinde ajansa teslim edilir. Taahhütnamenin EK E1’de yetkilendirilmiş kişi tarafından imzalanması gerekmektedir.

KAYS Online Başvuru Sistemi Ajans İletişim Noktası

kskb@oran.org.tr

0 (352) 352 6726 (Kırsal ve Sosyal Kalkınma Birimi)

Sözleşme aşamasından önce teslim edilecek başvuru dosyası hazırlanırken sıralama şu şekilde olmalıdır:

1. **Başvuru Formu** (Ana Form, Bütçe, Mantıksal Çerçeve, Özgeçmişler (Projede yer alan kilit personele ait))
2. **Destekleyici Belgeler** (“Başvuru Sırasında Sunulması Gereken Destekleyici Belgeler” tablosunda belirtilen belge sırasına göre Ajans’a sunulmalıdır.)

T.C.	T.C.	T.C.
Orta Anadolu Kalkınma Ajansı	Orta Anadolu Kalkınma Ajansı	Orta Anadolu Kalkınma Ajansı
Kayseri Merkez Binası	Sivas Yatırım Destek Ofisi	Yozgat Yatırım Destek Ofisi
Mevlana Mahallesi	Akdeğirmen Mahallesi	Miralay Şerifbey Konağı
Mustafa Kemal Paşa Bulvarı	Höllüklük Caddesi	Aşağı Nohutlu Mah.
No:79, Kat:5 ve 6, 38080	No:39, 58040	Sakarya Cd. No:9 66100
Kocasinan / KAYSERİ	SİVAS	YOZGAT

2.2.4. KAYS Üzerinden Başvuruların Tamamlanması ve Taahhütnamelerin Teslim Alınması İçin Son Tarih

Başvurular, 31 Aralık 2020 saat 23:50'ye kadar Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi (KAYS) üzerinden yapılır. Her başvuru KAYS üzerinden üretilen taahhütnamenin imzalanması ile tamamlanır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanması esastır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanması son başvuru tarihinden itibaren en geç 5 iş günü içerisinde gerçekleştirilmelidir. **(07 Ocak 2021 saat 17:00)** Taahhütnamenin e-imza ile imzalanmadığı hallerde, taahhütname başvuru sahibi tarafından ıslak imzalı olarak elden veya posta yolu ile son başvuru tarihinden itibaren en geç 5 iş günü içerisinde ajansa teslim edilir. Taahhütnamenin EK F1'de yetkilendirilmiş kişi tarafından imzalanması gerekmektedir. Zamanında yapılmayan proje başvuruları için mazeret kabul edilmez ve bu projeler değerlendirmeye alınmadan reddedilir. Her başvuru; kabul tarihi, saati ve referans numarası ile kaydedilir. Taahhütnamenin ıslak imzalı teslim edileceği durumlarda, kabul mahallinde son başvuru anı itibarıyla bir yığılma söz konusu ise kapanış saatinde kapılar kapatılır ve sadece o an itibarıyla içeride bulunan başvurular kabul edilerek işlem tamamlanır.

2.2.5. Daha Fazla Bilgi Almak İçin

Sorularınızı, **20 Aralık 2020** tarihine kadar, programın referans numarasını (TR72/21/KIRSAL) açık bir şekilde belirterek, elektronik posta ya da faks ile aşağıdaki adrese veya faks numarasına gönderebilirsiniz.

Telefon Numarası : 0 (352) 352 67 26
Faks Numarası : 0 (352) 352 67 33
E-posta Adresi : kskb@oran.org.tr

Soruların yanıtları, Ajans'a ulaşma tarihinden sonra en geç **10 (on) gün** içerisinde Ajans internet sitesinde (www.oran.org.tr) yayınlanacaktır.

Tüm adaylara eşit davranılacak ve bir Başvuru Sahibi'ne sağlanan bilgi Sıkça Sorulan Sorular (SSS) aracılığıyla diğer Başvuru Sahipleri'ne de sunulacaktır.

Tüm resmi açıklamalar ve talep edilen bilgi Ajans tarafından sağlanacaktır. SSS listesinde ve Başvuru Rehberi'nde yer almayan hiçbir bilgi Başvuru Sahipleri ve Ajans için bağlayıcı nitelik taşımamaktadır.

2.3. Başvuruların Değerlendirilmesi ve Seçilmesi

Başvurular, Ajans tarafından bağımsız değerlendiriciler ve değerlendirme komitesi desteği ile incelenip değerlendirilecektir. Başvuru Sahipleri tarafından sunulan projeler aşağıda açıklanan aşama ve kriterlere göre incelenecek ve değerlendirilecektir. Değerlendirme süreci **ön inceleme** ile **teknik ve mali değerlendirme** olmak üzere iki aşamadan oluşmaktadır:

(1) Ön İnceleme

Yalnızca rehberde belirtilen son başvuru tarihinden önce onaylanan ve müteakiben belirtilen süre içerisinde taahhünamesi imzalanan/teslim edilen projeler ön incelemeye alınır. Ön inceleme aşamasında başvuru sahibinin, ortaklarının ve proje konularının başvuru rehberinde belirtilen kriterlere uygunluğu yönünden ön inceleme yapılır. Ön incelemeye ilişkin hususlar aşağıda belirtilmiştir:

a) Başvuru rehberinde belirtilen uygunluk kriterlerine uymayan başvurular reddedilir. Ayrıca bu hususların değerlendirme sürecinin herhangi bir aşamasında tespit edilmesi halinde de söz konusu projeler reddedilir, bu durumun sözleşme imzalandıktan sonra tespit edilmesi halinde ise sözleşmeler feshedilir.

b) Ajans ön inceleme ve değerlendirme sürecinde, başvuru sahibinden başvuru ve eki belgelere ilişkin olarak bilgi ve belge isteyebilir.

Taahhütnamenin **EK F1'de** belirtilen başvuru sahibinin yetkili temsilcisi tarafından imzalanması gerekmektedir. Bu husus KAYS'a yüklenecek imza sirküleri veya vekaletname gibi belgeler üzerinden kontrol edilecektir. Yetkili olmayan kişiler tarafından yapıldığı tespit edilen başvurular reddedilir.

Gerekli şartları taşıdığı anlaşılan projeler, bir listesi hazırlanarak teknik ve mali değerlendirme sürecine alınır. Gerekli şartları taşımadığı sonradan öğrenilen başvurular değerlendirme sürecinin hangi aşamasında olursa olsun ön incelemede elenmiş kabul edilir.

Ön inceleme aşamasında **uygunluk kontrolü** ve **idari kontrol** yapılır.

a. Uygunluk Kontrolü

Başvuru Sahibi'nin, varsa ortaklarının, iştirakçilerinin ve projelerin bu rehberin **2.1.1.** ve **2.1.2** bölümlerinde verilen kriterlere uygunluğunun kontrolü aşağıda yer alan listeye göre yapılır.

UYGUNLUK KONTROLÜ LİSTESİ

KRİTERLER	Evet	Hayır
1. Başvuru Sahibi uygundur.		
2. (Varsa) Ortak(lar) ve iştirakçi(ler) uygundur.		
3. Bu başvuru; başvuru sahibinin, proje teklif çağrısı kapsamında yaptığı en fazla 2. başvurudur.		
4. İnşaat maliyetleri proje bütçesinde öngörülen destek tutarının %30'unu geçmemektedir.		
5. Eğitim ve danışmanlık maliyetleri toplamı proje bütçesinde öngörülen destek tutarının %15'ini geçmemektedir.		
6. Proje TR72 Düzey 2 Bölgesi'nde (Kayseri, Sivas, Yozgat) uygulanacaktır.		

7. Projenin süresi, izin verilen azamî süreyi aşmamaktadır.		
8. Talep edilen destek tutarı ve destek oranı bu program kapsamında belirlenen sınırlar içerisinde.		

Sadece ön incelemeyi geçen başvurular değerlendirme işleminin sonraki safhalarına alınacaktır.

b. İdari Kontrol

Başvurular öncelikle şekli uygunluk açısından idari kontrole tabi tutulacaktır. İdari kontrolde, rehberde sunulan **İdari Kontrol Listesi**'nde belirtilen kriterlerin yerine getirilip getirilmediği kontrol edilmektedir. İstenilen bilgilerden herhangi biri eksik veya yanlış ise, proje teklifi yalnızca bu esasa dayanarak **reddedilebilecek** ve proje teklifi bu noktadan sonra artık değerlendirilmeyecektir.

İDARİ KONTROL LİSTESİ

KRİTERLER	Evet	Hayır
1. Başvuru standart formata uygun olarak hazırlanmıştır.		
2. Proje teklifi (Başvuru Formu ve zorunlu diğer ek'ler) online olarak (KAYS üzerinden) hazırlanmış ve onaylanmıştır.		
3. Teklif, Türkçe olarak hazırlanmıştır.		
4. Başvuru taahhütname EK F1'de belirtilen yetkili tarafından e-imza ile imzalanmış veya ıslak imzalı hali 5 iş günü içerisinde Ajansa ulaştırılmıştır.		
5. Bütçe dokümanları: <ul style="list-style-type: none"> • Bütçe • Beklenen finansman kaynakları • Maliyetlerin gerekçelendirilmesi Online olarak KAYS üzerinden hazırlanmış ve onaylanmıştır.		

6. Mantıksal çerçeve online olarak KAYS üzerinden hazırlanmış ve onaylanmıştır.		
7. Projede yer alan kilit personel(ler)in özgeçmiş(ler)i online olarak KAYS üzerinden hazırlanmış ve onaylanmıştır.		
8. Başvuru Sahibi tarafından proje uygulama kararının alındığı ve Başvuru Sahibi'ni temsil ve ilzama yetkili kişilerin belirlendiği yönetim organı kararı (EK F1) hazırlanmış ve ıslak imzalı şekilde taratılıp KAYS'a yüklenmiştir.		
9. Proje ortağı olma kararının alındığı ve ortağı temsil ve ilzama yetkili kişilerin belirlendiği yönetim organı kararı (EK F2) hazırlanmış ve ıslak imzalı şekilde taratılıp KAYS'a yüklenmiştir.		
10. Başvuru Sahibi'ni ve ortaklarını temsil ve ilzama yetkili kişi(ler)in isim(ler)inin ve imzalarının yer aldığı noter tasdikli imza sirküleri veya noter tasdikli imza beyanı veya (kamu kurumları için) en üst yetkili amir onaylı tatbiki imza (EK F3) hazırlanmış ve ıslak imzalı şekilde taratılıp KAYS'a yüklenmiştir.		
11. Proje iştirakçisi sanayi işletmeleri olması durumunda her biri için aşağıdaki belgeler sunulmuştur: <ul style="list-style-type: none"> • Yapılan İş Birliği Protokolleri (EK F4) • Oda Kayıt Belgesi • Sanayi Sicil Belgesi • Ticaret Odası'ndan alınacak ortaklık durum belgesi 		
12. Proje kapsamında her bir makine-ekipman ve hizmet satın alımı için talep edilen makine-ekipman ve hizmetin özellikleri ile özel ve teknik ayrıntılarının detaylı olarak belirtildiği, Başvuru Sahibi tarafından imzalanmış teknik şartname hazırlanmış ve ıslak imzalı şekilde taratılıp KAYS'a yüklenmiştir. (EK F5)		
13. Proje kapsamında birim maliyeti 10.000 TL ve üzeri her bir makine-ekipman ve hizmet satın alımı için hazırlanan detaylı teknik şartnameye göre alınmış en az 3 proforma fatura veya teklif mektubu hazırlanmış ve ıslak imzalı şekilde taratılıp KAYS'a yüklenmiştir.		
14. Yapım işleri içeren projelerde teknik tasarımlar, şartnameler ve planlar hazırlanmış ve ıslak imzalı şekilde taratılıp KAYS'a yüklenmiştir.		
15. (Varsa) Projenin uygulanması için kanunla zorunlu kılınmış diğer izin ve ruhsatlar hazırlanmış ve ıslak imzalı şekilde taratılıp KAYS'a yüklenmiştir.		

(2) Teknik ve Mali Değerlendirme

Teklif edilen bütçe de dahil olmak üzere başvurular, aşağıda yer alan değerlendirme tablosundaki kriterlere göre değerlendirilecektir. Değerlendirmede sırası ile başvuranın mali ve yönetim kapasitesi, proje konusunun programın amaç ve öncelikleri ile ilgililiği, önerilen yöntemin uygunluğu ve geçerliliği, projenin destek sonrası sürdürülebilirliği ile projenin bütçe ve maliyet etkinliği göz önüne alınacaktır.

Projeleri değerlendirecek Bağımsız Değerlendiriciler (BD) sistem tarafından otomatik olarak belirlenecek ve BD'ler bütün değerlendirme ve puanlama işlemlerini tamamen KAYS proje ve faaliyet destekleme sistemi üzerinden yapacaklardır. Sisteme kaydı olmayan BD'lere kesinlikle proje değerlendirilmesi yaptırılmayacaktır. Sisteme başvuru yapan BD'lere sistem tarafından birer kullanıcı adı ve şifre verilecektir. BD'ler kullanıcı adı ve şifrelerini hiçbir surette Ajans çalışanları ile paylaşmayacaklardır.

Değerlendirmenin sonunda, **altmış beş (65) ve üzerinde puan alan başvurular başarılı projeler olarak listelenir.** Başvurular en yüksek puanı alan tekliften başlayarak sıralanır ve destek dağıtımı bu rehberde belirtilen programın toplam bütçesi çerçevesinde söz konusu sıralamaya göre yapılır. Eşit puan alan başarılı projeler bakımından; söz konusu mali destek programında aynı yararlanıcı tarafından sunulan tek proje başvurusu niteliğinde olanlar, bu hususta eşitlik olması halinde öncelikle ilgililik bölümü için bağımsız değerlendiricilerin verdikleri puanların ortalaması; bunun da eşit olması halinde mali ve operasyonel kapasite bölümünden alınan puanların ortalaması en yüksek olanlar dikkate alınır, bu hususta da eşitlik olması halinde başvuru tarihi ve saati esas alınır.

DEĞERLENDİRME TABLOSU

Bölüm	Puan
1. Mali Kapasite ve İşletme Kapasitesi	20
1.1. Başvuru Sahibi ve ortakları projeyi yürütebilecek yeterli teknik uzmanlığa ve proje yönetimi konusunda yeterli deneyime sahip mi? (Geçmişten gelen bilgi ve deneyim var mı?)	10
1.2. Başvuru Sahibi ve ortakları yeterli yönetim kapasitesine sahip mi? (Personel, ekipman ve proje bütçesini idare edecek bilgi ve beceri dahil olmak üzere)	5

1.3. Başvuru Sahibi ve ortakları eş finansmanı sağlamak ve projeyi başarılı bir şekilde uygulayabilmek için istikrarlı ve yeterli finansman kaynaklarına sahip mi?	5
2. İlgililik	25
2.1. Proje, Teklif Çağrısının hedefleriyle ve bir veya birden fazla önceliği ile ne kadar ilgili? (Projenin, teklif çağrısının genel amacıyla ve öncelikler ile olan ilgisi açık ve net bir şekilde ilişkilendirilmiş ve güvenilir verilerle desteklenmiş mi?)	10
2.2. Proje, hedef bölge(ler)nin ihtiyaçları ve sorunları ile ne kadar ilgili? Bu ihtiyaç ve sorunlara üreteceği çözümler net bir şekilde belirlenmiş mi?	5
2.3. İlgili taraflar ne kadar açıkça tanımlanmış ve stratejik olarak seçilmiştir? (son yararlanıcılar, hedef gruplar). Hedef grupların gereksinimleri net bir şekilde belirlenmiş mi ve proje bunları gerektiği şekilde muhatap alıyor mu?	10
3. Yöntem	30
3.1. Önerilen faaliyetler yeterince detaylı açıklanmış mı, uygulama yöntemleri uygun mu, uygulanabilir mi, hedeflerle ve beklenen sonuçlarla uyumlu mu?	10
3.2. Projenin genel tasarımı ne kadar tutarlı? (Özellikle; proje, söz konusu sorunların bir analizini yansıtıyor mu; dış faktörler göz önüne alınmış mı ve bir değerlendirme öngörüyor mu?)	5
3.3. Faaliyet planı öngörülen süreler ve ayrıntı düzeyi bakımından açık ve uygulanabilir nitelikte mi? Projenin amaçları, faaliyetleri, yöntemi ve faaliyet planı birbirleriyle tutarlı mı?	5
3.4. Teklifte, projenin sonucuna yönelik objektif olarak doğrulanabilir göstergeler yer alıyor mu?	5
3.5. Projede, Ajans desteğine ve görünürlüğüne yeterli önem verilmiş mi?	5
4. Sürdürülebilirlik	15
4.1. Projenin, hedef grupları üzerinde kalıcı ve somut bir etkisi olması bekleniyor mu? (Etkilenecek kurum sayısı, projenin bölgesel önemi, geçici/kalıcı oluşturulan istihdam, sosyal faydalar, sağlanan fırsatlar, teşvik edilen yeni yatırımlar, bölgenin genel ekonomik ortamında sağlanan gelişmeler dâhil olmak üzere)	5
4.2. Proje potansiyel çarpan etkileri içermekte midir? (proje sonuçlarının yinelenmesi ve daha geniş alanları etkilemesi ile bilgi yayılması dâhil olmak üzere)	5
4.3. Teklif edilen projenin beklenen sonuçları sürdürülebilir mi? ✓ mali açıdan (<i>destek sona erdikten sonra faaliyetler nasıl finanse edilecek?</i>) ✓ kurumsal açıdan (<i>faaliyetlerin devam ettirilmesine imkân tanıyan yapılar proje sonunda da devam edecek mi? Projenin sonuçları yerel olarak sahiplenilecek mi?</i>)	5

✓ Proje, sürdürülebilir kalkınmaya ve çevrenin korunmasına itibar gösteriyor mu?	
5. Bütçe ve Maliyet Etkinliği	10
5.1. Tahmini maliyetler ile beklenen sonuçlar arasındaki oran yeterli mi?	5
5.2. Proje kapsamında yapılması öngörülen harcama tutarları projenin uygulanması için gerekli ve gerçekçi midir?	5
EN YÜKSEK TOPLAM PUAN	100

2.4. Değerlendirme Sonucunun Bildirilmesi

2.4.1. Bildirimin İçeriği

Başvuru Sahipleri'ne, başvurularının sonucuna ilişkin durum yazılı olarak bildirilecektir.

Başvurunun reddedilmesi veya destek verilmemesi kararı, aşağıda belirtilen gerekçelere dayandırılacaktır:

- Başvuru taahhünamesi, belirtilen süre içerisinde e-imza ile imzalanmamış veya ıslak imzalı taahhüname Ajans'a ulaştırılmamıştır,
- Başvuru eksiktir veya belirtilen kriterlere uygun değildir,
- Başvuru Sahibi veya ortaklarından biri ya da bir kaçısı uygun değildir,
- Proje uygun değildir (örneğin teklif edilen projenin program kapsamında olmaması, teklifin izin verilen azami süreyi aşması, talep edilen katkının izin verilen azami katkıdan daha fazla olması vb.),
- Proje, teknik ve mali açıdan, seçilmiş olan diğer projelere göre daha az puan almıştır,
- Talep edilen destekleyici belgelerin biri ya da birkaçı belirtilen son tarihten önce KAYS'a tam olarak yüklenmemiştir,
- Bu rehberde bulunan ..... kriterine uyulmamıştır.
- Destek almaya hak kazanan projelerin Ajans tarafından ilan edilmesinden sonra, başvuru formu ve ekleri yasal süre içerisinde Ajans'a teslim edilmemiştir.

Ajans'ın bir başvuruyu reddetme ya da destek vermeme kararı nihaidir.

2.4.2. Öngörülen Zaman Çizelgesi

Değerlendirme sonuçları hakkında Başvuru Sahipleri'ni bilgilendirmek için Ajans'ın planladığı tarih **15/03/2021**' dir. Bu tarih kesin olmayıp, proje sayısına göre değişebilecektir.

2.5. Sözleşme İmzalanması ve Uygulama Koşulları

Proje başvurusu mali destek almaya hak kazanması halinde yararlanıcı ile Ajans arasında imzalanacak olan **standart destek sözleşmesi** ve sözleşmelerin imzalanması ve uygulanması aşamalarında esas alınacak **Proje Uygulama Rehberi** Ajans internet sitesinden (www.oran.org.tr) temin edilebilecektir.

Destek kararını takiben, verilecek destek miktarı ve uygulamaya ilişkin ilke ve kurallar, Başvuru Sahibi ile Ajans arasında imzalanacak bir sözleşmeye bağlanır.

Desteklenmesine karar verilen projelerin ajans tarafından ilan edilmesinden itibaren **on beş** işgünü içinde başvuru sahiplerine başvuru formu ve ekleri ile başvuru rehberinde belirtilen destekleyici belgelerin aslı veya onaylı suretinin sunulması gerektiği bildirilir. Başvuru sahibinin gerekli bilgi ve belgeleri sunmasını takiben **en geç beş işgünü** içinde başvuru sahibi sözleşme imzalamaya davet edilir. Yapılacak yazılı bildirim müteakip **en geç on işgünü** içinde sözleşme imzalanır. Bu süre zarfında sözleşme imzalamak üzere ajansa başvurmayan, sözleşme imzalamayacağını yazılı olarak bildiren veya ajans tarafından talep edilen belgeleri zamanında sunmayan başvuru sahipleri söz konusu destekten feragat etmiş sayılır. Aynı süre içerisinde mücbir bir sebepten ötürü sözleşme imzalamaya gelemeyeceğini bildiren başvuru sahiplerine **on günlük ilave süre** tanınabilir. Sunulan belgelerin gerçeğe aykırı yahut KAYS'ta yer alan bilgi ve belgelerden farklı olması durumunda da başvuru sahibiyle sözleşme imzalanmaz. Bunların yerine, öngörülen toplam destek bütçesiyle sınırlı olmak koşuluyla, yedek listede yer alan başvuru sahipleri sözleşme imzalamak üzere en yüksek puanlı projeden başlamak üzere sözleşme imzalamaya davet edilir. Yedek listeden davet usulü bakımından da yukarıdaki hükümler aynen uygulanır.

Sözleşme özellikle aşağıda belirtilen hakları ve yükümlülükleri düzenler:

Kesin Destek Tutarı: Azami destek tutarı sözleşmede belirtilecektir. **Bölüm 2.1.3.**'te açıklandığı gibi, bu tutar, tahminlere dayalı bir şekilde hazırlanan bütçe çerçevesinde belirlenecektir. Kesin destek tutarı, proje sona erdiğinde ve nihai rapor sunulduğunda kesinlik kazanacaktır. Mali destek hiçbir koşulda sözleşmede belirtilen tutarı geçemez, sözleşme tutarını aşan ek ödeme yapılamaz ve yararlanıcı tarafından aynı sözleşme kapsamında ek destek talebinde bulunulamaz.

Başvuru sırasında sunulan bilgi ve belgelerin eksik sunulduğu sonradan anlaşılrsa dâhi Ajansın söz konusu bilgi ve belgelerin tamamlama yetkisi bulunmaktadır. Ajans, tamamlanmayan veya uygunluğu kabul edilmeyen belgeler nedeni ile desteklerin kısmen veya tamamen kullandırmama yetkisine sahiptir.

Aynı şekilde projenin yürütülmesi sırasında Ajansın talep etmiş olduğu belgelerin yeterli bulunmaması destek tutarında düşüşe neden olabilecektir. Ajansa sunulan bilgi ve belgelerin doğruluğu yararlanıcının sorumluluğundadır.

Hedeflerin Gerçekleştirilememesi: Yararlanıcının sözleşme koşullarını yerine getirmemesi halinde Ajans destek tutarını azaltabilir ve/veya o zamana kadar ödenen tutarların tamamen ya da kısmen geri ödenmesini talep edebilir. Ayrıca desteklenen proje veya faaliyet kapsamında, Ajans tarafından istenen bilgi ve belgelerin zamanında ve eksiksiz verilmemesi, izleme ziyaretlerinde uygulama ve yönetim mekanlarına erişimin zorlaştırılması yahut engellenmesi veya projenin sözleşmeye, eklerine ve yürürlükteki mevzuata uygun şekilde yürütülmediğinin tespiti halinde Ajans, ödemeleri durdurabilir ve/veya sözleşmeyi feshederek buna ilişkin mevzuatta ve sözleşmede belirtilen hukuki yollara başvurabilir.

Proje kapsamında, başvuru sırasında belirlenen performans göstergeleri ve hedeflerin gerçekçi ve makul düzeyde olması gerekmektedir. Proje kapsamında başvuru sahibi tarafından verilen hedefler taahhüt niteliğinde olup gerçekleşmemesi halinde destek tutarı üzerinden belirlenen orandan kesintiye gidilecektir. Bu durumda sağlanan destek miktarında kesinti olacaktır.

Sözleşmenin Değiştirilmesi: Yararlanıcıların projelerini, Ajans ile imzaladıkları sözleşme hükümleri doğrultusunda uygulamaları esastır. Ancak sözleşmenin imzalanmasından sonra projenin uygulamasını zorlaştıracak veya geciktirecek önceden öngörülemeyen ve beklenmeyen durum yahut mücbir sebep söz konusu ise sözleşme tarafların mutabakatı ile

uygulamanın herhangi bir safhasında değiştirilebilir ve/veya proje uygulamasının tamamı veya bir kısmı durdurulabilir.

Sözleşme değişiklikleri Ajans onayına tabidir. Ajansın uygun görmediği değişiklikler uygulanamayacağı için proje kapsamında alınacak başta makine ve ekipmanlar olmak üzere tüm satın alımların iyi araştırılması, teknik şartnamelerinin detaylı hazırlanması ve hazırlanan şartnameye uygun gerçekçi proforma faturaların Ajansa sunulması gerekmektedir.

Aynı şekilde başvuru sahibi tarafından başvuru esnasında belirlenen proje uygulama süresi için programın maksimum süresinin yazılması önerilmektedir. Proje süreleri uygulama döneminde kısaltılabilmekte, ancak mücbir sebepler dışında uzatılamamaktadır. Bu durum sürenin yetmediği durumlarda projenin başarısız olarak sonuçlanmasına sebebiyet vermektedir.

Sözleşmenin Feshi: Sözleşmenin feshi koşulları özel ve genel koşullar altında düzenlenmektedir. Sözleşme fesih talebi proje sahibinden makul gerekçeler ile geldiği takdirde sözleşme başlangıç destek tutarı üzerinden belirlenen %2'lik cezai tutar, uygun olmayan yararlanıcı kusurları nedenleri ile Ajansın fesih etmesi durumunda ise %18'lik cezai tutar uygulanmaktadır. Sözleşmenin feshi durumunda, yapılacak fesihler için damga vergisi ödeneceği unutulmamalıdır. Yükümlülöklere uyulmaması yanında usulsüzlük ve hileli işlemler, terörle ilgili suç işlenmesi, iflas veya tasfiye halinde olunması, işlerin mahkemelerce idare ediliyor olması, alacaklılar ile ilgili herhangi bir düzenlemeye girilmiş olması, iş ve faaliyetlerin askıya alınmış olması, bu meseleler ile ilgili dava veya takip konusu olması, projenin uygulamasını tehlikeye düşürecek nitelikte hukuki takibatın olması, proje kapsamında alınacak makine ve ekipmanın hacedilmesi veya rehnedilmesi gibi meri mevzuat ve düzenlemelerde yeri olan bir prosedür dolayısı ile bunlara benzer bir durumda olması halinde fesih işlemi yapılmaktadır. Suç teşkil eden durumlarda savcılığa suç duyurusunda bulunulacağı önemle hatırlatılmaktadır.

Raporlar: Yararlanıcılar, uygulama sürecinde, projede kaydedilen ilerleme ve gerçekleşmeleri içeren raporlar sunmak zorundadır. Bunlar; sözleşmede belirtilen dönemlerde sunulacak ara raporlar ve proje faaliyetlerinin tamamlanmasını takiben sunulacak nihai rapor ile projenin etkilerinin değerlendirilebilmesi amacıyla sunulacak proje sonrası değerlendirme raporundan oluşmaktadır. Ayrıca Ajans, yararlanıcıdan ilave bilgi ve belge talebinde bulunabilir.

Proje sahibi tarafından sunulması gereken raporların zamanında ve nitelikli olarak sunulması gerekmektedir. Aksi takdirde destek tutarında kesintiye gidilebilecektir. Aynı zamanda niteliksiz raporlar ödemelerin gecikmesine sebebiyet vermektedir.

Ödemeler: Sözleşmede belirtilen süre içerisinde destek miktarının % 40'ı, yararlanıcıya ait sözleşmede belirtilen banka hesabına ön ödeme olarak aktarılır. Ön ödeme tüm yararlanıcı kurumlar tarafından gelir olarak kaydedilmektedir.

Lisanssız elektrik üretimi içeren projelerde üretim tesisinin kurulumu tamamlanmadan ön ödeme dâhil herhangi bir ödeme yapılmayacaktır.

Ajans tarafından ön ödeme sonrasında yapılacak diğer ödemeler, hakediş esasına göre gerçekleştirilir. Buna göre, ön ödeme tutarının ve aynı oranda yararlanıcının eş finansman tutarının usulüne uygun harcadığını gösteren belgelerin ara/nihai raporlarla birlikte Ajans'a sunulması, ilgili raporların Ajans tarafından incelenip uygun bulunması ve onaylanmasından sonra; (sözleşmede aksi belirtilmediği takdirde) ara ödemede destek miktarının % 40'ı ve son ödemede % 20'si destek yararlanıcısının banka hesabına 30 gün içerisinde aktarılır. Yararlanıcı tarafından ilgili raporlar sunulmadan ve usulüne uygun ödeme talebinde bulunulmadan, yararlanıcıya hiçbir ödeme yapılmaz.

Destek yararlanıcısı, Ajansın proje hesabına bloke koymasına, hesaba koşulsuz erişebilmesine, bankanın yararlanıcı hakkında muttali olduğu mali ve hukuki bilgilere erişebilmesine muvafakat eder. Ajansın risk tespit etmesi durumunda ön ödemeyi Ajans hesaplarına geri iade etme hakkı bulunmaktadır.

Projelerin yürütülmesi sırasında en çok zorlanılan kısmın ödeme prosedürleri olduğu unutulmamalıdır. Ödemeler yararlanıcı tarafından harcama yapıldıkça raporlama sonucunda Ajans tarafından proje hesabına aktarılmaktadır. Proje kapsamında yapılan tüm satın alımların ödemeleri proje uygulama süresi içerisinde yapılacaktır. Bu durumda proje süresi içerisinde eş finansmandan daha fazla nakit ihtiyacı ortaya çıkabilmektedir.

Yabancı para birimi üzerinden alım yapılması durumunda, ödemeye dayanak teşkil eden belgelerde en düşük bedel üzerinden uygun maliyet belirlenmektedir.

Projeye Ait Kayıtlar: Yararlanıcı, proje uygulanmasına dair tüm hesap ve kayıtları şeffaf bir şekilde tutmakla yükümlüdür. Bu kayıtlar proje uygulaması sona erdikten sonra on yıl süreyle saklanmalıdır.

Denetim: Gerektiğinde yapılacak denetimler sırasında yararlanıcı, proje uygulama ve yönetim mekanlarına erişimi zorlaştırmamak yahut engellemek ve talep edilen her türlü bilgi ve belgeyi görevli personele zamanında sunmak zorundadır. Sözleşme hükümleri, Ajans tarafından hem kayıtlar üzerinde hem de yerinde yapılabilecek denetimlere olanak tanıyacaktır.

Ajans bütün projelerden denetim raporu talep eder. Bu denetim Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu tarafından yetkilendirilen bağımsız denetçiler ve bağımsız denetim kuruluşları ile serbest muhasebeci mali müşavirler ve yeminli mali müşavirler tarafından yapılabilir.

(Yasal denetim; Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yetkilendirilmiş bağımsız denetim kuruluşlarına mensup onaylı bir denetçi, Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) tarafından onaylanmış bağımsız denetim kuruluşlarına mensup onaylı bir denetçi veya Yeminli Mali Müşavir tarafından yapılmaktadır.)

Proje sonrası denetimler proje süresi bitiminden itibaren 3 yıldır. Proje sonrası denetimlerde sözleşme hükümlerine göre uygun olmayan durumlara rastlanması durumunda Ajansın fesih prosedürünü yürüteceği unutulmamalıdır. Bu durum proje kapsamında alınan desteğin Ajansa iadesine yol açacaktır.

Tanıtım ve Görünürlük: Yararlanıcılar, ortakları ve alt yükleniciler, hizmet, mal alımı ve yapım işleri faaliyetlerinde Ajans'ın sağladığı mali desteği ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın genel koordinasyonunu görünür kılmak ve tanıtmak için, Ajans internet sitesinde (www.oran.org.tr) yayınlanan Görünürlük Rehberi'ne uygun olarak gerekli önlemleri alır.

Görünürlük kurallarına riayet edilmesi proje uygulama süresi tamamlandıktan sonra 3 yıl boyunca devam edecektir. Proje sonrası yapılan denetimlerde görünürlük kurallarına riayet hususu kontrol edilmektedir.

Satın Alma İşlemleri: 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa tabi yararlanıcılar, destek programları çerçevesinde desteklenen proje ve faaliyetler kapsamında yapacakları satın alma faaliyetlerini bu mevzuat çerçevesinde gerçekleştirirler. Söz konusu Kanuna tabi olmayan kurum ve kuruluşların uyacakları satın alma usul ve esasları ise Proje Uygulama Rehberi Ek-6 Kalkınma Ajansları Tarafından Sağlanan Destekler İçin Satın Alma Rehberinde tanımlanmıştır.

Yürütülen programlar kapsamında alımı desteklenen alet, teçhizat, yazılım, malzeme ve sistemler ile yapımı gerçekleştirilen tesislerin mülkiyeti ve bunlar üzerindeki fikri mülkiyet hakları yararlanıcıya aittir. Yararlanıcının, sözleşme kapsamında sağlanmış tesis, makine, ekipman, teçhizat ve diğer malzemelerin, genel sekreterin gerekçeli ve yazılı izni olmaksızın proje süresince ve projenin sona ermesinden itibaren üç yıl süreyle üzerinde üçüncü kişi lehine aynı ya da şahsi hak tesis edemeyeceği ve projede belirtilen iş yeri dışında kullanamayacağı, proje kapsamında tanımlanan iş dışında başka bir iş için kullanamayacağı, hiçbir şekilde atıl olarak tutamayacağı aksi halde destek miktarının iki katı tutarında ajansa tazminat ödeyeceği hususu sözleşmede yer alır.

Kamu kurumları için, satın alma ihale sürecinden önce satın alım usul ve limitlerini gösterir belgelerin Ajansa gönderilmesi ve onay alınması gerekmektedir. Aksi takdirde ihalenin iptali söz konusu olabilir.

DİKKAT !!!

ORAN, zorunlu hallerde değerlendirme ve seçim aşaması da dâhil olmak üzere, destek sürecinin herhangi bir aşamasında proje teklif çağrısını iptal edebilir. Bu durumda Ajans'tan herhangi bir hak ve tazminat talebinde bulunulamaz.

ÖNEMLİ !!!

PROJE BAŞVURUSUNDA BULUNURKEN;

- **Başvuru formu** online başvuru sistemi **KAYS** üzerinden doldurulur.
- **Destekleyici Belgeler** online başvuru sistemi **KAYS'tan** indirilerek bilgisayar ortamında doldurulduktan sonra imzalı olarak taranarak **KAYS'a** yüklenir.
- **Ajansın belirttiklerinin dışında sunulmak istenen diğer destekleyici belgeler** taranarak online başvuru sistemi **KAYS'a** yüklenir.
- Her başvuru **KAYS** üzerinden üretilen taahhütnamenin imzalanması ile tamamlanır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanması esastır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanması son başvuru tarihinden itibaren en geç 5 iş günü içerisinde tamamlanır. Taahhütnamenin e-imza ile imzalanmadığı hallerde, taahhütname başvuru sahibi tarafından ıslak imzalı olarak elden veya posta yolu ile son başvuru tarihinden itibaren en geç 5 iş günü içerisinde ajansa teslim edilir. Taahhütnamenin EK F1'de yetkilendirilmiş kişi tarafından imzalanması gerekmektedir. Zamanında yapılmayan proje başvuruları için mazeret kabul edilmez ve bu projeler değerlendirmeye alınmadan reddedilir.

KAYS Online Başvuru Sistemi Ajans İletişim Noktası;

KAYS Destek Hattı

kskb@oran.org.tr

0 (352) 352 6726